

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGPIJTIS — AUGUST 4, 1983

Nr. 153

Aušra Nr. 34(74)

Visasajunginė korupcija ir visaliaudinis abejingumas

Vagystės, kyšininkavimai, grobstymai — įprastas ir būtinas dalykas

Jei į gyvenimą žiūrėsime blaiviomis akimis, o ne pro ruožavus propagandos akinus, jei daiktus vadinsime tikrais varda, ir kalbėsime ne išpūstomis ir tušiomis frazėmis ar laikraščių vedamųjų sakiniams, turėsime pripažinti, kad visą „didžiosios tėvynės“ gyvenimą nuo viršaus iki apačios yra apėmusi baisi tarybų ir korupcija. Vagystės, kyšininkavimai, grobstymai, neoficialūs sandėriai net tarp įmonių ir įstaigų, yra įprastas ir net būtinas dalykas. Be šių sandėrių, be visokių „tu man, aš tau“, be pateptųjų ir kyšių ne tik eilinis pilietis, bet ir įmonės vadovas jokių reikalų nesutvarkys.

Visa šalis gyvena dvigubą gyvenimą: oficialų, išorinį, planuojamą, normuojamą, reglamentuojamą, ir tikrąjį, bet užkulisinį, užmaskuotą, paslėptą, dangstomą... Niekas netiki oficialiomis ataskaitomis ir oficialiais duomenimis. Visi tuoj klausia — kaip yra iš tikrųjų, koki tikrieji duomenys, ieško tiesos tarp eilučių, stengiasi sužinoti iš pirmųjų šaltinių, iš privačių pokalbių, iš pan. Dirbtinas savęs aukštinamas, tariamą laimėjimų kėlimas yra virtęs tiesiog valstybės politika. Kad tik gražiau atrodytų ataskaitose, pranešimuose, suvestinėse. Kad tik nuolat kiltų, gerėtų, didėtų... popieriuose, nors gyvenime viskas eitų atvirkščiai. Tiesa, yra ir tokių ataskaitų, kur viskas turi nuolat mažėti. Jei, pavyzdžiui, ūkių, gamyklų, statybinių organizacijų darbo rezultatai turi nuolat augti, tai ligoninių, prokuratūrų, milicijos skyrių ir panašių įstaigų rodikliai turi mažėti.

Geras planas ir gera ataskaita daug svarbiau už tikruosius rezultatus. Niekas netiki, kad rajone ar mieste didėja apiplėšimai, vagystės, chuliganizmas, svarbu, kad šie reiškiniai „mažėja“ ataskaitose. Niekas baisaus, jei didėja mir-

tumumas ar sergamumas, kad plinta vienos ar kitos ligos, jei tik ataskaita rodo visai ką kita.

Nesvarbu, kad mokykla išleidžia pusiau beraščius, svarbu, kad mažėja nepažangumo procentas. Ūkiai lavuoja tarp apėjamų hektarų ir priklamų centnerių, kad tik gautųsi geresni rodikliai. Įmonėse planų įvykdymui ir viršijimui aukojama gaminių kokybė. Ir taip nuo viršaus iki apačios, nuo galvos iki kojų apgaule, apgaule, apgaule, akių dūmimas patiems sau! Didžiojoji tuščia laimėjimai ir tylima apie tuščias lentynas parduotuvėse. Daug kalbama apie liaudies gerovę, tačiau pati liaudies geriau žino, kas jai gera ir kas bloga.

Žmonės mato šį dvilypumą, šią apgaule ir netvarką. Mato, supranta (arba instinktyviai jaučia) ir duoda atsakymą. Šis atsakymas yra tikrai visuotinis ir visaliaudinis. Tai — abejingumas. Visaliaudinis abejingumas. Jis reiškiasi mas visų ir visur. Abejingai klausomasi kalbų, abejingai numojama ranka į pažadus, ieško žiūrėti į planus, abejingai dirbama, abejingai mokomasi, abejingai reaguojama į raginimus ir gąsdinimus.

Abejingi visi: moksleiviai, studentai, tarnautojai, milicijos darbuotojai, gydytojai, kolūkiečiai, eiliniai darbininkai ir inžinieriai... Abejingi visiems „žydinčio ir klestinčio“ tarybinio gyvenimo reiškiniams, visai „brandaus socializmo“ tikrovei ir komunizmo statybai. Neabejinga gal tik pati valdančiosios kastos viršūnė. Bet šiuos Kremliaus senius kamuoja kita — senatvės sklerozės ir reformų bei naujųjų baimės liga.

Visam šiam abejingumui, netvarkai ir korupcijai atsirasti ir klestėti bendra melo ir apgaule, žmogaus bėtiesiškumo ir bejėgiškumo

atmosfera. Nors viskas daroma liaudies vardu, tačiau nei visa liaudis, nei paskiras jos narys jokių teisių neturi. Ką kalbėti apie paprastą pilietį ir jo teises, jei toks juridinis asmuo, kaip kolūkis, pats negali savarankiškai tvarkyti savo gamybinių reikalų. Gal tai netiesa? Tegul pamėgina koks nors kolūkis visuotiniame savo narių susirinkime nuspręsti, kad jam nenaudinga, neapsimoka laikyti, pavyzdžiui, didelę raguotį ar kiaulių fermą, kad jam naudingiau verstis javininkyste, sėti daugiau kviečių ar miežių. Tai būtų toks kriminalas, toks įžūlus duotų planų ir nurodymų nepaisymas, kad žemė po tuo kolūkiu imtų drebėti... Ką kalbėti apie tos ar kitos ūkio šakos vystymą ar nevystymą, jei šio kolūkio „šeimininkai“ — kolūkiečiai neturi teisės patys nuspręsti kiek hektarų tų ar kitų javų sėti. Viskas turi būti „suderinta“, viskas turi vykti pagal planą.

Kokias teises turi ta klasė, kuri pas mus „valdo“ fabrikus, gamyklas, žemės turtus, net visą valstybę? Kokias teises turi darbininkas savo gamyklos reikalų tvarkyme? Daugiau daugiausia ką jis gali, tai kokiame nors profesijos gamybiniame susirinkime „entuziastiškai“ pritarti planui ir pasiūlymui prieš laiką jį įvykdyti ir viršyti...

Net deputatai, „liaudies pasiūstai“ jai „atstovauti“ ir „valdyti“, negali atstovauti net savęs pačių. Ir ne tik ten, Maskvoj, Auksčiausioj Taryboj, kur prieš jį susirenkant visi sprendimai jau seniai padaryti, bet ir vietoje, bereikšmėje apylinkės ar miestelio taryboje, net vietinio biudžeto reikalų negali patvarkyti. Čia viskas jau gauta iš rajono, kaip rajono gauta iš Vilniaus, o Vilniaus iš Maskvos.

(Bus daugiau)

— Sovietų oficialiuose sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad prezidentas Reaganas kandidatuos antram terminui. Neatrodė, kad jie tuo per daug džiaugtųsi.

neturtingiesiems, sudaroma tam tikra komisija. Jos pareiga bus iširti padėti ir numatyti, rekomenduoti priemones gerovei pakelti. Raportas prezidentui turi būti įteiktas po 90 dienų. Komisiją sudarys ekonomistai ir administracijos paskirti asmenys.

— Jeigu Walter Mondale bus demokratų nominuotas į prezidentus, jis greičiausiai pasirenks į viceprezidentus Texas senatorių Lloyd Bentseną. Tai būtų ir geografinis, ir ideologinis balansas. Bentsen yra konservatorius, kai Mondale laikomas liberalu.

— Spėjama, kad prezidentas Ronald Reagan savo sutikimą kandidatuoti antram terminui gali pranešti tik lapkričio vidury po to, kai grįš iš Tolimųjų Rytų, galimas dalykas turėdamas kuo pasigirti.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba: Milda Lenkauskienė, Tomas Remeikis, Vytautas Kamantas, Birutė Jasaitienė; antrojo eilės: Raimundas Kudukis, Mykolas Drunga, Gintaras Grušas ir Algimantas Gečys.

Nuotr. J. Kuprio

Nupirko kombainą... maiše

Tokia antraštė „Tiesa“ (liepos 27) įdėjo korespondenciją iš Zarasų apie vieną faktą, kurių, kaip žinome, Lietuvoje yra daug ir kurie paties laikraščio žodžiais kelia pasipiktinimą. Korespondencijoje rašoma:

Raseinių „žemės ūkio technikos“ rajoninis gamybinis susivienijimas Zarasų rajono „Raudonosios žvaigždės“ kolūkiui atgabeno naują javų kombainą SK-6 „Kolos“. Mašiną priėmė ir dokumentus pasirašė mechaninių dirbtuvių vedėjas A. Lapinskas.

Kitą dieną kolūkio specialistai pasiuntė mechanizatorių A. Girį apžiūrėti naująjį kombainą. Girdi, susuk veržles, patepk — ir į laukus, nes javai prinoko. Po pusvalan-

Sovietai jau nori derėtis

Bonna — Genrik Trofimenko, sovietų instituto sekto Amerikos ir Kanados įvykių narys, vienam vokiečių laikraščiui pareiškė, kad sovietai nori „rimtai“ derėtis dėl branduolinių raketų apribojimo. Minėjo, kad diskusijų objektu galėtų būti NATO valstybėse sumažinti vairuojamų raketų bazių skaičių iki 75, o sovietai svarstytų savo SS-20 raketų sumažinimą irgi iki tokio pat skaičiaus.

Valo papildymai. Persų ilanka nuo išsilejusios naftos užteršta jau pusę metų, ir Bahrain gyventojai savo pajūrio smėlį turi valyti kiekvieną dieną.

Pabėgo Lenkijos diplomato žmona ir duklė

Kopenhaga. — Danijos Užsienio reikalų ministerija paskelbė, kad Lenkijos diplomato — attache žemės ūkio reikalams — Zygmund Idczakowskio žmona ir duklė paprasė azylio teisių, o pats attache gavo nervų sukrėtimą ir paguldytas Kopenhagos psichiatrinėje ligoninėje.

Prezidentas apie Nikaragvą

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas pasakė spaudos konferencijoje, kad, kol sandinistai kontroliuoja Nikaragvą, sunku tikėtis pastovios, taikos Centrinės Amerikos. Jis gynė vyriausybės nutarimą pasiųsti prie Nikaragvos karo laivus ir pareiškė viltį, kad nereikės paskelbti laivų blokados Nikaragvos karinei mašinai.

Prezidentas sveikino Nikaragvos chuntos pareiškimą, kad ji nori dalyvauti regiono taikos derybose, tačiau to negana. Nikaragva turi laikyti savo ankstyvesnių pažadų garantuoti civilines ir demokratines laisves Nikaragvoje, pasakė prezidentas. Nikaragva turi sustabdyti savo ginklų siuntimą Salvadoro sukilėliams, kurie gresia Salvadoro vyriausybei.

— Atstovų rūmai 338:90 balsais priėmė įstatymo projektą pagerbti dr. Martin Luther Kingą ir trečią sausio pirmadienį, jo gimtadienį, paskelbti valstybine švente. Reikia dar ir Senato sutikimo, tik abejojama, kad senatoriai norėtų dar vienos, dešimtos valstybinės šventės.

— Senato užsienio santykių komitetas atmetė siūlymą užsaldyti atominių ginklų bandymus ir gaminimus.

— Dėl karščių ir sausros daug kur Amerikos vakaruose dega miškai. Ypač didelis gaisras kilo Oregone — dega 115,000 akrų.

— Lėktuvų užvaldymas (hidžack) labai padažnėjo. Vis tai daro kubiečiai, norį grįžti namo. Per porą savaitių jau antras atsitikimas, kad toks užgrobitas įjems nepavyksta. Keleiviai sugebėjo grobi- kus nugauti ir nuginkluoti.

— Prezidento paskirtas naujas ambasadorius vesti derybas Vid. Rytuose Robert McFarlane susitiko su Libano vyriausybės vyrais ir tarėsi, kaip išvesti iš tos šalies svietimas kariuomenės. Iš Sirijos jau išgirdo atsakymą, kad jo siūlomas planas nepriimtinas.

Colombo. — Sri Lankos policija suėmė promaskvinių komunistų vadus. Partija veikia tik pogrindy. Buvo išaiškinta, kad religinės kovos tarp Singalese ir Tamilų bendruomenių yra komunistų darbas.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 4: Jonas Vian., Perpetua, Gerimantas, Nėmė.

Rugpjūčio 5: Sikstas, Nona, Mindaugas, Idita.

Saulė teka 5:46, leidžiasi 8:06.

ORAS

Besikeičiantis debesuotumas, karšta ir drėgna, 50 proc. galimybės lietaus su perkūnija, apie 90 laipsnių.

Vergai ambasados

New Yorkas. — Diplomatiniuose sluoksniuose žinoma, kad kai kurių šalių diplomatai į savo ambasadas New Yorke, Washington, Londone ir Genevoje atsiveža bėteisius žmones, tikrus vergus. Policija nieko negali padaryti, nes diplomatai turi neliečiamumo statusą. Tie vergai visokiais būdais išnaudojami ir neturi galimybės nei pabėgti, nei pasiskųsti. Minimos ir valstybės, kurių diplomatai elgiai taip, kaip galima elgtis tik jų kraštuose: Mauritania, Brazilija, Tajuos, Nepalis, Indija, Bengalija, Pakistanas, Kinija, Dominikonų respublika, Haiti, Filipinai.

Leis lenkams keliauti

Varšuva. — Oficialiai skelbiama, kad Lenkijoj karo stovis panaikintas, tačiau dar nepanašu į tai, kas buvo prieš tai. Panaikinimas, sakoma, yra tik kosmetinis, kai kurios laisvės dar nesugrąžintos. Viena tokių negrąžinta yra keliaavimo, judėjimo laisvė. Dabar oficialus „Žygie Warzawy“ pirmam puslapy paskelbė, kad keliauti į užsienį vėl bus leidžiama. Keliauti, pamatyti Vakarų labiausiai trokšta jaunimas. Rašoma, jog bus leidžiama keliauti tiems, kurie turės iš Vakarų valstybių kvietimus. Žinoma, ir turintiems kvietimus išvaziavimas nėra garantuotas. Toliau sakoma, kad bus leidžiama grupėmis ar pavieniams asmenims vykti pasikeitimo programoje: mokslo, sporto ir kt. Bus leidžiamos išvykos ir religinėms grupėms. Tokia yra paguoda, bet praktiškai gali būti sunkumų visų pirma gauti užsienio pasą, o viza — sunkiau kaip drambliai pralįsti ti pro adatos skylyte, rašo vokiečių spauda.

— Romos universiteto profesorius Michelangelo Cairella, garsus mitybos klausimų specialistas, pasakė gimnaziją baigiančiųjų akademijoje, kad cukrus yra reikalingas žmogaus protui. Jis patarė jo daug valgyti, nes jauniems žmonėms jis nekenksmingas.

— Salvadoro arkivyskupas Arturo Rivera Y Damas kaltino pamokslė užsieniečių kišimąsi į Salvadoro reikalus, bandymus smurtu išspręsti Salvadoro problemas.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu:
E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

SEIMO DARBOTVARKĖ

Rugpjūčio 18-tą, ketvirtadienį, iš pat ryto vyks registracija. Pusę vienuoliktos prasidės seimo atidarymo Mišios Šv. Juozapo bažnyčioje. Tai seniausia katalikų bažnyčia Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Ji yra trys blokai nuo viešbučio, kuriame vyks seimo posėdžiai. Antrą valandą p. p. prasidės seimo atidarymo vakaras. Pusę septynių vakare bus užkandžiai ir šokiai.

Penktadienio ryte vėl vyks registracija. 9-tą val. prasidės jaunųjų simpoziumas, jam vadovaus Eleonora Služenė. 12 val. šv. Mišios. Antrą val. simpoziumas katalikų veiklos klausimu, pirmininkaus kun. Petras Stravinskis. Bus padėtas vainikas prie Laisvės Varpo. Vakare bus kultūrinė programa. Jame pasirodys lietuvių kvartetas "Harmonija".

Šeštadienio ryte vis dar vyks registracija. 9-tą val. prasidės du simpoziumai Kultūros klausimų simpoziumui vadovaus Ona Wargo, o vyčių laisvės ir kėlimo ir juos simpoziumui vadovaus Elena Česko. 12-tą val. bus šv. Mišios. 2-ą val. prasidės seimo užbaigimo posėdis, kuriame bus renkama nauja Lietuvos vyčių organizacijos centro valdyba. Vakare bus banketas ir šokiai. Sekmadienį, rugpjūčio 21-mą, pusę vienuoliktos bus šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje. Po jų seimo dalyviai fotografuosius. Bus atsisveikinimo priešpiečiai.

Seimas vyks Holiday Inn viešbutyje Philadelphiaje. Jo eigą organizuoja 3-oji Philadelphia kuopa.

Iš "Vyčio"

DAYTONO KUOPOJE

Daytono vyčių kuopa kiekvienais metais gegužės mėnesį bažnyčioje per Motinos dieną vainikuoja Dievo Motiną. Ir šiais metais tai buvo daroma. Jaunieji vyčiai rikiuotėje ejo prie Dievo Motinos altoriaus. Vainikavimą atliko Kotryna Shepard. Buvo pasiūlyta ir dalyvauti šv. Mišiose. Po Mišių parapijos salėje buvo pusryčiai, kuriuos paruošė jaunųjų globėjos — Marija Lukienė ir Elaine Pacovskytė. Jaunieji pasirodė su darbais, skirtais savo motinoms.

Per mūsų parapijos pirmo-

sios komunijos šv. Mišias pasirodė naujasis vaikų choras. Jis yra sudarytas iš jaunųjų vyčių ir parapijinės mokyklos mokinių. Balsai yra labai gražūs. Choriui vadovauja Eleonora Služenė ir jos dukrė Ona Marija. Cecilija Jankuvienė groja vargonais.

Kuopa buvo pasiuntusi septynių asmenų grupę į Vidurio — Vakarų kėliavimo turnyrą. Du iš jų buvo iš jaunųjų kuopos, vienas iš jų — Jokūbas Pacovskis turnyre puikiai pasirodė. Tą patį savaitgalį kuopos delegatų grupę į Vidurio — Centro apygardos suvažiavimą. Jie buvo: Aldona Ryan su savo vyru Juozu, Marija Lukienė, Eleonora Mantz su dukrele Cris, ir Cecilija Jankuvienė. Pobūvyje (penktadienio vakare), Cecilija grojo akordeonu. Grįžę visi pasakojo, kad Southfieldo vyčiai buvo vaishingi.

Mūsų parapijos Kultūros komiteto pastangomis lietuvių vėl buvo puikiai atstovaujami Daytono Pasaulinėje mugėje. Daug vyčių prie darbo prisidėjo. Eleonora Služenė parodė "Žiemą Lietuvoje". Vaizdelis buvo labai gražus. Ona Marija Služaitė išrinkta gražuole. Grigo Blumo vadovaujama tautinių šokių grupė "Vėjeliai" gražiai pasirodė. Judita Petraitė ir Cecilija Jankuvienė jiems grojo akordeonais. Marija Ona Blumienė vadovavo virtuvi. Saly Miller ir Milda Steinbrunner tvarkė Kalėdų eglutės kioską, o Marija Lukienė ir Aldona Ryan Velykų margučių kioską.

Kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį kava parapijos salėje (po pusės vienuoliktos šv. Mišių) rūpinasi vyčiai. Birželio mėnesį tą darbą dirbo Gečų šeima, o liepos mėnesį — Pranciška Petkuvienė.

Fran Petkus

LIETUVIŲ DIENA

Antrą dieną vyčių kuopa kviečia visus į Lietuvos dieną, kuri bus sekmadienį, rugpjūčio 14 d. Lakewood parke Barnesville. Jos išvakarėse, šeštadienio vakare, bus banketas Apreiškimo parapijos salėje Frackville. Abi čia suminė vietovės yra Pennsylvaniaje. Daugiau informaciją apie šiuos renginius teikia Mrs. Elsie Kosmisky, 140 So. Wylam St., Frackville, Pa. 17931.

Iš "Vyčio"

Detroitiečiai bendrauja liepos 31 d. Onos ir Česio Šadeikų sodyboje vykusiame Balfio 76 skyr. pobūvyje.
Nuotr. K. Sragausko

Detroito žinios

TRUMPAI

Šv. Antano bažnyčioje Detroito sekmadienį, rugpjūčio 7 d., lankysis pranciškonas misijonierius konventualas. Pranciškonai konventualai darbuojasi Afrikoje, Centrinėje Amerikoje ir kitur. Jau nuo 1930 metų net 80 brolių-vienuolių yra davę įžadus ir dirba Zambijoje. Centrinėje Amerikoje darbas pradėtas kiek vėliau, todėl čia įžadus davusių yra 20. Atvykęs misijonierius supažindins su jų uždaviniais ir nuveiktais darbais. Suprantama, prašys visų paramos. Pasistenkime tą sekmadienį dalyvauti 10:30 val. r. šv. Mišiose ir paramkime misijonierius sunaikinti, bet labai reikalingus darbus.

Zelma Jocienė buvo palaidota šeštadienį, liepos 16 d. Liūdinčiai šeimai Šv. Antano parapijei reikią užuojautą. Verta paminėti, kad velionė labai dažnai talkindavo virtuvės darbuose parapijai ruošiant vietinius renginius. Jos vyras Petras Jocius yra taip pat bažnytinio choro narys. Visi choristai ir chorvedys Petra Jocių nuosirdžiai užjaučia.

S. Sližys

Laiškai redakcijai

Nei Lietuva, nei kitos Pabaltijo valstybės nėra Sovietų Sąjungos dalys.

Ir nenoromis akis užkliuva už Jono Genio susovietinto laiško. ("Draugas" Nr. 146, 1983. liepos 26 d.). J. Genys, ginčydamasis su "The Christian Science Monitor" laikraščio bendradarbiu Ned Temko apie Sovietų Sąjungos disidentų nutildymą, kaip matyti iš "Draugo" kiek parafrazuotų teiginių, laiko Lietuvą, Latviją ir Estiją ne tik Sovietų Sąjungos respublikomis, bet net ir jos dalimis. Tai yra sovietinė tezė, priešingaujanti Pabaltijo valstybių inkorporacijos nepripažinimo doktrinai, kuria remiasi jų diplomatinė atstovybė. Nereikia smaigti savo rankomis okupacijos nepripažinimo doktrinai ir stiprinti sovietinės inkorporacijos tezę, ypač dar rodantis ne lietuvių spaudoje, taip pat ir apilinkoje. Tada privalo visiems. Kogi plėšomės: reikalaujame, kad kiti kraštai nepripažintų mūsų valstybės sovietinės okupacijos, piktinamės, kai ją pripažįsta (kaip Australija), jei patys laikomės įsikibę sovietinės inkorporacijos tezę skvermų!

Bronius Nemickas

Amerikos Baltų laisvės lygos laimėjimas

Algirdas Budreckis savo pranešime apie JAV Atstovų rūmų Ad Hoc komitetą, kuris buvo paskelbtas "Draugo" liepos 22 dienos numeryje, padarė šį teiginį:

"Kongreso ad hoc komitetas paskutiniu metu sėkmingai pravedė House Joint Resolution 201 Atstovų rūmuose, kurią antrą kartą birželio 14 d. paskelbta Pabaltijo Laisvės diena."

Algirdas Budreckis, užimdamas JAV LB krašto valdyboje žymų postą, turėtų žinoti, kad tai yra tikra netiesa.

Ir 1982 ir šiais metais Pabaltijo Laisvės dieną iškovojo Amerikos Baltų Laisvės lyga. Be abejo, eilė to ad hoc komiteto narių pritarė tam reikalui. JAV Baltų Laisvės lygai tame užsimojime talkino eilė pavienių pabaltiečių. Piniginė parama, kas liečia lygos darbą, atėjo iš pavienių lietuvių. Tik JAV LB vadovybė prieš gerus metus paskyrė lygai mažą sumelę.

JAV prezidento R. Reagano priėmimą Baltuosiuose rūmuose apie 200 pabaltiečių, jų kalbą ir Pabaltijo Laisvės dienos proklamacijos viešą pasirašymą išrūpino Baltuosiuose rūmuose dirbęs Linas Kojelis ir jo viršininkė Faith Whitlsey. Ir Algirdas Budreckis pateko į tą priėmimą per tą poros asmenų malonę. Tai jis puikiai žino. Keista, kad jis

nerodo jokio noro "atiduoti kreditą" JAV Baltų Laisvės lygai ir paminėtiems asmenims už tikrai pasigerintą darbą, atliktą Pabaltijo kraštų laisvės žygyje.

Reiktų pasisakyti ir kitais Algirdo Budreckio keliamais klausimais minėtame straipsnyje. Tai reiktų atskiro straipsnio.

L. Valiukas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS - 181000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.
Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.
Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad.pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti saugo. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišūnčiamos gavus prašymą.

Taigi kitos tautybės irgi ne mažiau dirba. Kuris iš darbų svaresnis yra, tenka patiemis apsispręsti. Šiuo reikalu vėl reikėtų sutikti su Balaišaitienės mintimis. Ji ten pat "Dirvoje" rašo: "Negalime neįvertinti rengėjų pastangų dar kartą pastatant "I Lietuvai", tačiau tokios milžiniškos išlaidos nevisai pateisino pastatymą. Jo išgarsinimas ir kritikų pasisakymai spaudoje buvo paruošę svečius iš tikro

kažkokiam nepaprastam spektakliui. Milžiniškos suaukotos sumos teko daugumoje ne lietuviams".

Išvada ta: ne kiti iščiulpė mūsų pinigus, mes apys norėjome būti iščiulpstais.

S. Puknyš

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirmia trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380.
Valandos pagal susitarimą.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-8 antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždyta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt.
2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Balfio 76 skyr. laimikių skirstytojai. Iš k. Matas Bauksys, Valentina Osteikienė, Regina Mikailienė ir Lidija Mingėlienė.
Nuotr. K. Sragausko

"Carolus Tikris Numis"

AR GRAŽU JUOKTIS IŠ ŽEMAIČIŲ? (II)

Anot knygos "Samogitia" (Maltese Cross Press, Wilkes-Barre, 1975) autoriaus Ch. L. Th. Pichelio, dabartinis žemaičių didysis kunigaikštis ("Grand Duke of Samogitia") vadinasi Bernard B. Blazes (157 psl.). Tačiau autorius nieko daugiau apie jį nepasako: nei kur jis gyvena, nei ką jis veikia, nei kokio jis amžiaus, nei kuo jis šiaip pasižymėjęs.

O gal šitokio "žemaičių didžiojo kunigaikščio" iš viso nėra? Kas gi yra girdėjęs, kad šiandien kur nors būtų koks nors žemaičių didysis kunigaikštis! O jeigu ir gyventų kur nors koks nors Bernard B. Blazes, tai argi jis — žemaičių didysis kunigaikštis? O gal ir tokio "Bernard B. Blazes" visai nėra?

"What in blazes is going on here?" — paklaustume angliškai autoriaus. O tas... mums jokios informacijos neduoda. Absoliučiai jokios!

Klausimas gana klausimą. Jeigu nėra jokio dabartinio žemaičių didžiojo kunigaikščio vardu Bernard B. Blazes, tai gal ir nėra žemaičių didžiojo kunigaikščio vardu Jurgis — to, kuris 1899 m. pabėgęs į Ameriką ir tenai su "žemaičių seniūnais" posėdžiavęs "vieno amerikiečio ūkyje" (289 psl.). Ir gal nėra nei jokio "Carolus III", nei prieš jį "didžiojo kunigaikščio" buvusio "Romuald Blazes", nei karaliaus "Numis the True" (kuris vadinėsis dar ir "Carolus Tikris Numis")? (Tai bent "žemaičių" vardas!)

Gal visi šie "žemaičių didieji kunigaikščiai" — Pichelio iš pirmo išlaukti? Grynai jo fantazijos vaisius? Bet argi protingas rašytojas sau leistų šitoki dalyką! — Išvada: gal Pichelis nėra protinis.....

O kaip su anuo "Aukšiniu kalaviju"? Kaip su pasleptu, bet iki šiai dienai žemaičių seniūnų saugojamu "žemaičių lobiu"? Ir kaip su visa vadinamąja "Saulės dinastija" ("House of the Sun"), kuri, pasak Pichelio, kilusi tiesiai iš biblijo Nojaus per jo sūnų Jafetą (Japheth): "Valdancioji dinastija, įkurta Jafeto, nenutrūkstama grandine išsiilė laikė žemaitijoje kaip Saulės dinastija ir šiandien laikoma esant pačia seniausią dinastiją pasaulyje" (296 psl.).

(Beje, įdomu, kaip autorius 175 psl. "aiškina" keistas pavardės "Blazes" atsiradimą. Mat, žemaičių "Saulės dinastijos" nariai, visą laiką buvę pagonys, pagaliau priėmė krikštą (liuteronų tikėjimo!) 1569 m. vasario 3 d., taigi per šv. Blažiejus (angl. St. Blazę) šventę. Užtat tuometinis žemaičių karalius ir gavęs krikščionišką Blažiejus vardą, kuris ilgainiui išvirstė į "Blazes" (sic) pavardę...)

Jau vakar dienos laidoje komentavęs Pichelio tvirtinimą, jog "žemaičių seniūnai" prakeikę prezidentą Smetoną su visu jo ministrų kabinetu dėl to, kad tasai atmetęs jų prašymą už pusę "žemaičių lobių" suteikti žemaitijai savi valdos teises. O tokį prezidentui prašymą seniūnai sugalvoję per minėtąjį posėdį Connecticuto ūkyje 1932 m. (289-290 psl.).

Bet tai dar ne viskas. Pasirodo, kad žemaičiai ne tik susikirto su Smetona, bet jų valdovas susimokė net su Pilsudskiu — prieš lietuvius. Knygos 288 psl. rašoma, jog nepriklausomybės kovose lietuviams ginantys nuo lenkų įsiveržimo, "žemaičiai lietuvams nesuteikė beveik jokios paramos, o senasis jų didysis kunigaikštis Carolus III palaikė šiltus santykius su maršalu Pilsudskiu; tie santykiai buvo paremti supratimu, jog pastarasis neįsikiš savo daliniams peržengti žemaičių ribos".

To dar betrūko! Paskiau Pichelis aiškina, kaip nepriklausomybės laikais lietuviai žemaičius "skriaudė":

"Lietuvos respublika beję žemaitiją prarijo visais valstybinio ir ūkinio gyvenimo atžvilgiais — maždaug taip, kaip ir Lenkija tykojo praryti Lietuvą. Valdant lietuviams, viešasis švietimas žemaičiuose žengė į priekį, tačiau jaunimui buvo kalama galvon, jog žemaitija visuomet tebuvo tik Lietuvos dalis, jos kraštas. Bet kokia užuomina apie žemaičių savarankiškumą buvo samoningai slopinama, o visa žemaičių istorija be likučio įsprausta į Lietuvos istoriją. Šią propagandą varant Lietuvos valdžiai talkino Romos katalikų Bažnyčia" (289 psl.).

Apskritai, per visą knygą eina Pichelio skundas, kad žemaičius spaudė ne tik vokiečiai ir rusai, bet ir katalikai, o ypač jėzuitai. Mat, sykiu priėmus krikštą, dėsto Pichelis, žemaičių "karališkoji šeima tapo ištikimais kalvinistais" (176 psl.)....

Bet gal ne Pichelis, gal mes esame neišmanėliai? Gal iš tikrųjų viskas taip buvo ir tie jo suminėti asmenys tikrai egzistavo? Jei taip, tai čia kažkur esama siaubingo nesupratimo....

Mes nežinome tiek: apie nei vieną čia cituotą Pichelio aprašytą įvykį ir apie nei vieną jo paminėtą "žemaičių didįjį kunigaikštį" mes nesame užtikę nei mažiausios užuominos anei jokioje enciklopedijoje, anei jokiam vadovėly, anei jokioje studijoje, anei jokiuose memuaruose, anei jokiuose dokumentuose....

Tiesa, autorius knygos gale turi surašęs daugybę šaltinių. Tačiau prie nei vieno iš jo abejotinių teigimų jis nėra konkrečiai nurodęs, iš kurio šaltinio (ir kurio to šaltinio puslapio) jis tą teigimą yra paėmęs. Atseit, šaltiniai eina sau, o teigimai — vėl sau....

Taip joks istorikas darbas neradomas. Pats autorius vietomis lyg ir prisipažįsta prie šio "mažyčio trūkumo" (neturėjimo kuo pagrįsti tvirtinimus). Tačiau jis mėgina pasiteisinti tuo, kad žemaičiai niekad nepasitiekė raštu, laikę jį "galingu vėlinio įrankiu" (77 psl.), ir dėl to savo tikrosios istorijos niekad neužkretoję (ir net draudę saviesiems ką nors tokio raštu įamžinti). Kita vertus, Jėzuitų ordinas ir kiti "žemaičių priešai" visuomet buvo suinteresuoti tą tikrąją žemaičių istoriją paneigti, iš tautos sąmonės ištrinti ir jos vietoje įdiegti netikrą, sufabrikuotą Lietuvos istoriją, kurioje nebėra žemaitijos kaip atskiros valstybės (7, 214 psl.).

Bet jei niekur negalima rasti "tikrųjų žemaičių istorijos faktų", tai kaip prie jų priejo — Pichelis (ir, atrodo, tik jis vienas vienintelis)? O jeigu tie "faktai" perduoti gyvu žodžiu iš kartos į kartą (308 psl.), tai kodėl jų nežino ir negirdėjo joks kitas žemaitis, išskyrus ir vėl tą patį Pichelį....

Pagalau, kas gi tas — Charles Louis Thourout Pichel? Apie jį, kur tik beieškotume, taip pat niekur neužtikame absoliučiai jokių žinių (išskyrus tas, kurios pateiktos knygos aplanke ir reklaminiuose lapeliuose). Tačiau tam tikri sekliai mums šabžda: ar nebus tai tik imigrantų vaikas, dabar jau pensijon pasitraukęs Wilkes-Barre policininkas Kazys Pikelis, savo vardą ir pavardę "suprancūzines" — dėl "šlovės"?

Bet ar iš to šlovė žemaičiams — kitas klausimas... m. dr.

ATOMINIO AMŽIAUS BASTŪNAI

Žmogus panaudojamas geram, bet ir blogam

Tremtis buvo plačiai praktikuojama senovės laikais, ypač nukariautuose kraštuose perklinojant gyventojus iš vieno krašto į kitą. Ji buvo praktikuojama Graikijos miestuose, kaip bausmė už padarytus nusikaltimus, ištremiant nusikaltėlių iš miesto į krašto gilumą. Romėnai tremtį buvo susikūrę netgi dvi dalis: deportaciją ir relegaciją. Deportacija buvo taikoma politiniams nusikaltėliams, juos ištremiant į tolimas valstybės pakraščius iki gyvos galvos. Tokia bausmė buvo taikoma dažniausiai politiniams priešams ir kito tikėjimo žmonėms — krikščionims. Relegacija buvo švelnesnė bausmė varžovams ir valdžiai arba už pasipriešinimą valdovui, nepaklusus teisimo sprendimui ir pan. Už tai buvo laikomas nusikaltusiu garbės, kuriam drausdavo teikti bet kokią pagalbą.

Tremties bausmė iš Romos imperijos presimetė į viduramžius, kada žmonės buvo deportuojami į kolonijas — Ameriką, Australiją. Žinoma, kad Kolumbas 150 nubaustytų atgabeno į Haitį salą, o Napoleonas buvo ištremtas į Sv. Elenos salą.

Tremtis naujaisiais laikais yra daug žiauresnė. Čaristinėje Rusijoje buvo įvesta katorga arba priverstinis darbas kolonizuojant Sibirį. Į katorgą buvo ištremti 1831 ir 1963 Lietuvos sukilėliai, knygnėsiai ir 1905 m. revoliucinio sąjūdžio dalyviai. Nubaudimas katorga reiškė mirtį, nes jie praradavo teisę į turėtą turtą ir šeimą.

Katorgine tremties sistema pavadėjo ir Sovietų Rusiją. 1940 m. bolševikams okupavus Pabaltiją kraštus, Stalinas tuojau ją panaudojo gyventojų deportacijoms į Sibirį ir kitas Rusijos dalis, pagrįsdamas fiziniu genocidu — sunaikinimu. Tremtis prašoko savo žiaurumais visų istorinių laikų tremtį. Nuo masinių trėmimų nukentėjo vienas dešimtadalys lietuvių tautos.

Atsinaujanti neišnyko ir atominiame amžiuje, kurį lydi pažangūs moksliniai išradimai, naujos socialinės santvarkos, kilnūs Jungtinių Tautų tikslai, nuo kurių neatšileika ir branduolinių ginklų varžybos.

Antrojo pasaulinio karo metu, japonams pralaimėjus mūšį prie Marshallo salyno centriname Ramiojo vandenyno, šios salos atiteko JAV.

P. Indreika

bėms. Dėl šių salų vyko labai aršūs laivyno mūšiai, norint sulaukyti japonų veržimasi prie Australijos. Laivyno kautynės išsiskyrė tuo, kad laivai kovėsi nematydami vienas kito, nes juos skyrė koralų salos. Kautynės nulemė tik iš lėktuvnešių pakilę lėktuvai. Kautynėse japonai prarado vieną lėktuvnešį ir kitų laivų nemažą skaičių, o JAV irgi neteko lėktuvnešio Lexington, 65 lėktuvų ir daugiau kaip penkių šimtų jūrininkų. Karui pasibaigus, Amerika salas pavedė Jungtinių tautų organizacijos globai, o ji paliko jas administruoti JAV-bėms.

Marshallo salynui priskiriamas apie pusketvirtą šimto didesnių ir mažesnių salų, kurios yra koralų arba rifų padėmės ir tik 7 iš jų yra gyvenamos. Tarp šių salų yra ir Bikini sala su puikiais paplūdimiais. Kilus varžybos dėl atominių ir kitų branduolinių ginklų su Sovietų Sąjunga ir jų bandymams ieškant vietos, Amerikos vyriausybė atkreipė dėmesį į Marshallo salas, kurios yra labai retai apgyvendintos. Iš daugybės salų pasirinko Bikini salą, kurioje tegyveno tik apie 170 gyventojų. Nutarus gyventojus iškeldinti į saugesnę vietą, jie atsidūrė tremtyje be teisės sugrįžti į paliktas sodybas.

Saloje įruošus atominių bombų sprogdimui lizdus, tarp 1946-1958 m. buvo sprogdyti 23 užtaisai ir 1956 m. pirmoji hidrogeninė bomba, kuri daugelį kartų stipresnė negu atominė. Branduolinių bombų sprogdimas užterzė salą radioaktyviomis medžiagomis ir ji virto netinkama žmogui gyventi. 1969 m. mokslininkams ištyrus jos radioaktyvumą, buvo rasta, kad pavojus jau praėjęs ir gyventojams leista sugrįžti. Bet 1978 m., atlikus pakartotinius tyrimus su modernesniais instrumentais, buvo rasta, kad radioaktyvumas dar tebėra pavojingas žmogaus sveikatai, ir gyventojus vėl teko evakuoti. Sala yra daug mažesnė už Bikini salą ir apimanti tik 230 akrų tropinėje juostoje, kur audros dažnai sutrukdė laivų įplaukimą į vienintelį uostą. Todėl gyventojai dažnai pritrūksta maisto. Kad išvengtų audrų, buvo nutarta pastatyti aerodromą, kurio statyba dar

labiau pablogino gyventojų padėtį, nes teko iškirsti daug kokosinių palmių, duonmedžių, kurių vaisiais gyventojai gindavosi nuo bado. Buvo siūlymų gyventojus perkeldinti į Kvajalein salą, bet jiems pasipriešinus dėl nuolatinių kilnojimų palikti.

Bikini sala atominių ginklų bandymų metu buvo sunaikinta: joje nebeliko nei palmių, nei duonmedžių, lagūne buvusių pora salelių visai išnyko nuo žemės paviršiaus. Išliko tik žiurkės, kurios sugebėjo prisiderinti prie naujų gyvenimo sąlygų.

Nepatenkinti Bikini salos gyventojai savo likimu yra pateikę JAV vyriausybei 450 mil. ieškinį, kurio Washingtonas nenori pripažinti, remdamasis įsienėjimo teise. Tačiau, vadovaudamasis žmoniškumu jau išmokėjo 1.4 mil. kompensacijos ir 6 mil. dol. pervedė patikėtinių tarybai. Iš priaugusių palūkanų dabar kiekvienas salos gyventojas kas mėnesį gauna po 37.50 dol. pašalpos. JAV kongresas neseniai pasakė 17.6 mil. dol. ir specialų fondą Kili salos apsidimimui kokoso palmėmis ir duonmedžiais. Tiesa, duonmedžių vaisių skonis panašus į kvietinės duonos skoni, bet jie neatstoja ruginės duonos, kurios pradininkai buvo egiptiečiai. Graikai barbarais vadino visus tuos, kurie nekalba graikiškai. Tačiau naujųjų laikų didžiausi barbarai yra bolševikai ir Sovietų Rusijos komunistai, kurie, tremdami lietuvius ir kitus Pabaltijės kraštų gyventojus į Sibirį, nedavė jokios duonos, nes jie patys neturėjo. Atėję į Lietuvą plėšia, ką gali.

VYRŲ SIELOS DIDESNIAJE PAVOJUJE

Vyrų sielų reikalai daug daugiau apeisti, vyrams labiau reikia tarnauti; čia darbas daug sunkesnis, bet ir nauda didesnė ir nuopelnas pas Dievą bus didesnis. Imkime pavyzdžių Kristų: jis apšaltas ir mokiniams išsirinko vyrus, juos nuolat mokino, jiems daugiausiai darbo, juos auklėjo. Ir mums reikia ypač vyrų išganymu rūpintis, jų tobulinimui, jų organizavimui Dievo garbei ir Bažnyčios naudai.

Arkiv. Jurgis Matulaitis

Dalia Garūnaitė, Raminta Pemkutė ir Dana Saliklytė kalbasi Oberlin College jaunimo kongreso stovykloje. Nuotr. Rasos Miliauskaitės

SVETIMI APIE LIETUVIUS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Įtakingas Frankfurte dienraštis "Frankfurter Allgemeine" liepos mėn. 7 d. netiesioginiai palietė lietuvių tautą. Rašydamas apie naujai paskirtą Lenkijos pasiuntinį vakarų Vokietijai, dienraštis pažymėjo, kad Tadas Olechovskis gimė 1926 m. Vilniuje, tad ir lietuviška gimtinė padarė iš jo kietasprandį diplomata. Jis yra labai aktyvus partietis, išgelbėjęs prie žalio stalo daug pavojingų diplomatinių nesupratimų. Dienraštis tiki, kad Vilniaus lenkas pagerins santykius su Bona, kadangi vakarų Vokietija nuo 1981 m. neturėjo Lenkijos pasiuntinio.

Nelabai T. Olechovskis norėjo keltis į Boną, kadangi Varšuvoje paliko sergancią žmoną, du vaikaičius. Tačiau, būdamas pavyzdiniu partietiu, jis pakluso komunistų partijos nutarimui, įrodymas, kad anksčiau Prancūzijoje, kur du kartus ėjo pasiuntinio pareigas Paryžiuje.

Ir artimo miesto "Mannheimer Morgen" dienraštis, idėjęs gan platų straipsnį apie a.a. Povilą Vaitonį, vėl birželio mėn. 19 d. patalpino Jūsų korespondento atvirą laišką, protestuojant už pridėdamą "Russen" tautybę visiems SS-gos sportininkams. Čia teko suminėti lietuvių krepšininkus, ne rusus futbolininkus ir kt. sporto šakų sportininkus. Deja, redakcija išbraukė svarbius sakinius, kuriuose pažymėjau, kad "Russen" vardu sporto sk. redaktorius prisideda šiandieninių valdovų neocaristinės pastangoms surusinti lietuvius, latvius, estus, ukrainiečius, gruzinus ir kt. pavergtas tautybes. Paskambinus redaktoriui, jis mandagiai atsakė, kad atvirus laiškus redakcija taiso ir

net trumpina savo nuožūrą.

Artimo Stuttgarto radio stotis labai dažnai sekmadienio rytą įvairių tautybių muzikos programoje įterpia ir lietuvišką plokštelę. Tačiau buvau nustebintas, kada keletą kartų popietinėje programoje, skirtoje vyresnio amžiaus žmonėms, paieškant ryšių ir draugystės vienvietėje, išgirdau prašymus atsiliepti mokančius lietuviškai. Tai buvo senutės moterys (pavardės vokiškos), nenorinčios užmiršti tėvų kalbą. Deja, nieko negalėjau padėti, kadangi nuo Stuttgarto gyvena beveik 150 km. Tačiau tikiu, kad šimtinė lietuvių aplink šį miestą išgirdo SOS moterų šauksmą.

Hamiltono — Kanados dienraštis "The Spectator" liepos mėn. 6 d. pirmas psl. idėjo platoką straipsnį "Pope could visit Lithuania", kuriame rašoma, kad tarp Vatikano ir Maskvos padaryti pirmi žingsniai popiežiaus Jono-Pauliaus II atvykimui į Lietuvą. Varšuvos katalikų sluoksniai kalba apie ateinančių metų kovo mėn., kada Lietuva atžymės 600 m. krikščionybės įvedimą bei 14 a. pasirašytą Lietuvos — Lenkijos sąjungos sutartį (klaida — Liublinas 1569 m. — K. B.)

Skeptikai ir tokią popiežiaus kelionę Lenkijos sostinėje žiūri vakarų pasaulio diplomatai. Vienas jų pareiškė, kad rusai už popiežiaus vizitą Lietuvoje reikalaus labai aukštos politinės kainos, su kuria Jonas — Paulius II nesutiks.

Pakeisk elgesį savo su žmogum, kuriam tu nusikaltai, ir nebūs reikalo prašyti atleidimo. Hubbard

SIBIRO SĄVARTYNAI

Romanas

P. MELNIKAS

47

— Tai čia prekiaujat, — sužinoję vaikinai stebėjosi.
— Prekybos atstovybės skyriui, — sekretorė pasijuto, lyg išduotų didžiausią paslaptį. — Vaziuosim dėl to ir į Italiją.
— Vadinasi, perkat bekonus ar tankus? — juokėsi girtasis. — O gal tai paslaptis?
— To negalime sakyti, — juokėsi sekretorė.
— Ir mes daugiame negalime apie save pasakoti. Mat, esam šnipai iš Tarybų Lietuvos.
— O ne, ne... — neišlaikydama prunkstė sekretorė. — Jūs pabėgėliai, žinau.
— Ne, mes tik turistai, — gynėsi girtasis. — Turistai išvykę be Stalino — amžinai jam atliej — leidimo.
— Turistai?
— Iš rojus išvažiavom vien dėl šio gero alaus, kurio ten nėra.
— Ar nesigailit? — kreipė Tania.
— Gailimės, vis ašarodami ir gerdami tiek, kad mūsų ašaros tiktai sūrus alus, mielos draugės. — Girtos akys suvilgo drėgnumu.
— Mes klajojame iš miesto į miestą, — pridėjo girtasis, artyn prisilenkdamas prie jų — ieškodami skanesnio elekso ir apsvaigę užmirštame, kas su mumis atsitiko.

Koks mažas pasaulis, galvojo Tania, tiesiog provincija...

Tania atpažino jaunųjų būdą ir mokėjimą skausme pabūti pajacais. Ilona, Semienė ir kitos moterys tolimoj jos gimtinėje skausme išliko nepalaužtos, budrios ir žmoniškai malonios. Ji labai norėjo jaunuosius apie jas papasakoti, bet girtos, pokštų pilnoj nuotaikoj netiko.

Nei sekretorė, nei niurna virėja jais nepasitikiėjo. Tania aiškiai matė, kad kiekvienas prie šio stalo apsimeta esąs malonus, bet tūno savyje tvirtovėje. Kiekvienas slepia tiesą juokuose. Žaidžia, nepaliesdamas esmės, kikeną iš pokštų ir girtos lengvos ironijos. Išsintis nerūpestingoj sekmadienio nuotaikoj, kuri juos visus buvo apėmusi, ko gi daugiau reikėjo?

— Žinai, Ivanai, su kuo šiandien kalbėjau restoranė? — grįžusi namo į atstovybę, linksmai šūtelėjo Tania.

— Su kuo, gėlele?
— Nuo popieriais apkrauto stalo pakėlęs galvą, Ivanas pakilo ir įsispyrė basas kojas į šlepetes.
— Su Ilonos tautiečiais.
— Kas jie? Tos tremtinės giminės?
— Jis ją apkabino.

— Ne, jauni vaikinai studentai, pabėgėliai iš savo krašto. Mus užkalbino ir mes juos pakvietėm prie mūsų stalo.

— Ir ką? — tarsi busdamas iš savo darbo, Ivanas nusisigaudė, prisimindamas kažką, nesirišantį su jų buvimu Anglijoje.

— Ir nieko. Pasaulis mažas, Ivanai. Vieni Sibire vargsta, kiti klajoja iš miesto į miestą, ieškodami užsimiršimo, tiesiog nežinodami, kas su jais nutiko. Ivanas priėjo prie lango.

— Suprantu, gėlele. Karas daug keistų dalykų

prikūrė visiems. Vieniems nelaimės, kitiems, kaip man ir tau, neprašytą laimę. Ar kas galėtų patikėti, kad aš, paprastas sibirietis, kare parodysiu šaltus nervus naciams pralaužus mažą sektorių fronte, kad savo atkirstą būrį perorganizuosiu ir pro miškus, pelkes ir pro kulkosvaizdžių ugnį parvesiu atgal visus? Nebuvo net sužeistų. Man valdžia atlygino už tai, ir mes štai čia Anglijoje, o neužilgo būsim Italijoje.

— Bet mums niekur nėra labai linksma, Ivanai. Rusijos taves kaimynai vengė. Čia anglai nekencia, kaip maro, ir nešneka atvirai su mumis, — atkirto Tania.

Ji galvojo, ar ne ironija?.. Jei ne tie linksmai vaikinai, ir šis sekmadienis būtų labai liūdnas. Būtų sėdėjusios visos trys, viena kitai jau įgrisusios, šnekėtų apie tą patį įgrisusį darbą, apie gražiai apsiengusias anglų moteris, aptartų, kas karą laimėjo ar pralaimėjo, prie nei vieno nepritaikdamos. O šiandien toli nuo namų bent šiek tiek išsiblaškę. Pergveno keistą, kitokį ir žmoniškesnį epizodą.

— Tu nori linksmybės, Tania. Gerai, — kalbėjo Ivanas. — Bet linksmybės dar neatėjo laikas.

— Kodėl? Anglai restorane, net tie pabėgėliai buvo linksmi ir gerai apsiengę.

— Linksmai... Aš tau pasakysiu, kodėl jie linksmi ir turtingesni už mus. Mano protas, ieškantis priežastingumo, reikalauja teisingo atsakymo. Europa turtinga, nes šimtmečiais plėšė savo kolonijas. Iš primityvių kraštų vežė žaliavą beveik veltui. Kasyklose ir dirbtuvėse vietiniai dirbo už centus. Šimtmečiais jų sukrutas turtas mums lengvai neprisivėjamas, ypač nuniokotai Sovietų Sąjungai. Bet toks nenatūralumas tarp valstybių turėtų išnykti, nes priklausomumas vienai nuo kitos vis didėja ir tas veikia bendradarbiavimą ir gynybą. Nėra teisybės.

(Bus daugiau)

ŠVENTA ŽEMĖS NUOSAVYBĖ

Iš mano prisiminimų

ALEKSANDRAS MAURAGIS
AUSTRALIJA

Dar gimnazistų būdamas, girdėjau, kaip dvarininkai keikdavo kunigą Mykolą Krupavičių už jų dvarų žemės apkarpytus. Vadino komunistų, plėšikų, cicilikų ir kitais vardais, bet Krupavičius, eidamas žemės ūkio ministerio pareigas, nieko nebuvo, dirbo, kas jam reikėjo dirbti. Krikščionių demokratų valdžia vykdė žemės reformą Lietuvoje.

Keista buvo, kad tą žemės reformą vykdė ne koks nors pasižymėjęs socialistas agronomas, bet kunigas krikščionis demokratas. Išdalyo 418,000 ha žemės bežemiams ir mažžemiams valstiečiams. Tuo buvo įvykdyta didelė permaina Lietuvoje, o kai kurių nuomone, apsaugota Lietuva nuo komunizmo įsigalėjimo. Tai buvo be abejo didžiausias ir reikšmingiausias įvykis visoje mūsų nepriklausomo gyvenimo istorijoje.

Skaitydami Mykolo Vaitkaus prisiminimus, aptikau žemės reformą Lietuvoje. Jis rašo, kaip buvo sunku Krupavičiui įtikinti Bažnyčios vadovus, kad taip elgdamas nenusikalsta Dievo įsakymams. Jam teko būti vienam pasitarime pas vyskupą, kur buvo svarstoma, ar žemės reforma nėra priešinga katalikų mokslo doktrinai ir ar kunigas Krupavičius nenusikalsta šventiems žemės nuosavybės nuostatomams. Šie klausimai buvo painūs ir daugelį neišaiškino. Nors Krupavičius gavo Bažnyčios pritarimą, bet dvarininkai rašė skundus Vatikano ir nenustojė jo šmeižti.

Nežinantis, kad didelė tautos dalis džiaugėsi žemės reforma ir pritarė Krupavičiaus energingai ir tvarkingai praveistai žemės reformai, išliko visuomenėje teoretinis klausimas: nuo kada nuosavybės teisė prarado savo šventumą (neišiešamumą)? Krupavičiaus šalininkai paprastai atsakydavo kitu klausimu: nuo kada nuosavybė tapo šventa? Šis klausimas tarsi pakibo ore, niekas nesiėmė jo gelmių paliesti. Tik vėliau tautininkai, atėję į valdžią, mėgino tą skriaudą sumažinti, apmokėdami dvarininkams už nusavintus miškus. Matyti, kad jų sąžinė šventai nuosavybei buvo jautresnė, kaip Krikščionių demokratų. Ar nuo to Krikščionys demokratai nukentėjo, sunku pasakyti, bet man atrodo, kad taip.

Būčiau gal ir užmiršęs tuos dalykus, jei nebūtų man juos priminę kita panaši konferencija Vilniuje, vokiečių karo okupacijos metais (1943 m.). Tame pasitarime dalyvavo du vyskupai M. Rainys ir K. Paltašas, keletas kunigų, — ne vienas pažinau — atsimenu tik S. Yla, o iš pasauliečių Lietuvių Frontui atstovavo Pr. Padalis, J. Valiukevičius ir aš, visi vilniečiai. Krikščionių demokratų atstovų nebuvo. Dėl sunkiai suprantamų priežasčių Krikščionys demokratai buvo pasidarie nepopuliariai, jie buvo kurį laiką kaip ir išnykę iš politinio gyvenimo. Kada buvo organizuojamas VLIKas, sunku buvo rasti atstovą, kol pagaliau sutiko Krikščionims demokratams atstovauti Antanas Tumėnas. Jaunoji karta, susiorganizuojusi į frontininkus ir gerai užsirekomendavusi kovose dėl nepriklausomybės prieš Sovietus 1941 m., tikėjosi perorganizuoti valstybę naujais demokratiniiais pagrindais pagal "Naujosios Romuvos" skelbtas doktrinas, turėjo paruošę ir naują konstituciją. Krikščionys demokratai buvo laikomi pasenę, tai dėl to jų šiame susirinkime ir nebuvo. Buvo norima Krikščionims demokra-

tams leisti numirti natūralia mirtimi, o į jų vietą pasodinti jauną ir energingą Lietuvį Frontą, kurio dauguma susidėjo iš ateitininkų ir skautų. Taigi šiame pasitarime buvo gvildenami klausimai, kurie lietė Krikščionis demokratams. Svarbiausias priekaištas jiems buvo padarytas Bažnyčios atstovų, kad jie naudojo Bažnyčios autoritetą ir kad tas ne visada Bažnyčiai išėjo į naudą. Buvo galima suprasti, bent aš taip supratau, kad kunigo M. Krupavičiaus žemės reforma nevisada derinosi su Bažnyčios norais ir doktrinomis.

Karas visus mūsų planus sumaišė, darbus nutraukė, bet paliko neišspręsti principai, kuriuos ne tik galime, bet ir turime svarstyti ir spręsti, kad ateinančios kartos, kurios stasys naują pasaulį ir naują Lietuvą, galėtų jais pasinaudoti. Šiandien naujo pasaulio vizija yra kitokia, negu turėjome prieš 40 metų. Per tą laiką pasikeitė ne tik politinio pasaulio teritorija ir militarinė jėga, bet ir pati Bažnyčia (— red.). Po Vatikano II susirinkimo Bažnyčia atsisegė visu savo veidui ir pirmuosius krikščionis, tai reiškia, kad Bažnyčia savo veiklai įkvėpimo ieškojo pirmųjų krikščionių entuziazme, kuriant Dievo karalystę žemėje. Šiame pasiskirime, mano supratimu, Bažnyčia įsipareigoja aktyviai įsijungti į socialinio gyvenimo kūrybą, Bažnyčia apsisprendė už šio pasaulio pakeitimą, siekiant Dievo karalystės įgyvendinimo, kaip tai gyveno ir siekė pirmieji krikščionys. Jei Bažnyčia pakrūpio į tuos pirmųjų krikščionių laikus tik tam, kad parodytų krikščionišką idealą, tai idealas ir pasiliks tik idealu. Realizavimas reikalauja realizacijos. Realizacija nėra tik žodžiuose ir nutarimuose, ją reikia gyventi, t. y. turime persiformuoti į naują sistemą, kurioje žmogaus idealas būtų ne daugiau turėti, bet vertinti būti.

Tas "naturalusis" nuosavybės turėjimas, civilizacijai augant, pasidarė nebeįtikinama našta didžiajai žmonijos daliai, kuri, ne tik paniekinta ir pažeminta, neteko žmogaus garbingumo, bet netenka nei gyvuliui skirtu maistu, nei jo vertės. Šitokia civilizacija, paremta nuosavybe, sukūrė didžiajai žmonijos daliai pragara. Ar ji gali būti vadinama natūralia? Civilizacija yra kuriama ne natūraliu būdu, bet protu. Protas yra aukštesnė pakopa, kaip ta, kurią vadina me natūralia. Žmogaus prasmė reiškiasi buvimu, o ne turėjimu. Turėjimas yra egoistinė primityvi apraška žmogui, o ne esminė. Žmogui skirta būti pasauliui, o ne turėti.

Ta psichologinė analizė rodo, kad Dievo karalystė nėra utopija, buvimas žmogui yra esminis krikščionybės sandas, jungiantis žmoniją į socialinę bendruomenę ir siekiantis Dievo karalystės. Ideali yra žmogui būti kartu su kitais meilės ir darnos. Tuo

XIX a. pabaigoje Henry George parašė knygą: "Progress and Poverty", kurioje iš visai kito taško išeidamas, smerkia privačią žemės nuosavybę. Ji esanti viso skurd priežastis. Štai kaip jis šį dalyką mums pristato: prileiskime, sako jis, kad Dievas iš klausos žmonių maldų ir nori jiems padėti. Saulė stipriaušiais spinduliais ima šildyti žemę, žemė ir oras dvigubai stipriau veikia žolę ir sėklą, kuri atneša šimteriopą derlių. Ar nuo to skurdas sumažės? — klausia jis. Ne, pelnų nusėša žemės savininkai, nes visos gerybės ateina per žemę ir, kas ją turi, tas ir naudojasi Dievo malone, o ne tie, kuriems labiausiai reikia. Šių vargšų padėtimi niekas nesi rūpina. Šitokia tragiška padėtis negalima vadinti natūralia ar Dievo skirtu jiems likimu, kai mes patys galime lengvai sutvarkyti, tik reikia nusavinti nuosavybę. Švieses protais ir jautresnėmis širdimis žmonės susiorganizavę į Henry George Union For Social Justice, tačiau jų veikla dar labai nežymi. Leidžia informacinius laikraščius, tačiau iš teoretinių svarstymų toliau nenuėina.

Šiame šimtmečiu labai išsiplėtė psichologiniai mokslai. Ko nepadarė filosofai ir teologai, tą tikisi padaryti psichologai. Jie geriau, kaip bet kas kitas, pažindami žmogų, stengiasi pažinti ir gyvenimą, suprasti blogio šaknis ir priežastis ir joms neleisti pasireikšti. Čia noriu trumpai supažindinti su psichanalitiko Ercho Fromm idėjomis, kurias jis yra išdėstęs savo knygoje "To Have Or To Be?". Šią mūsų socialinę — ekonominę sistemą jis trumpais žodžiais taip nuskaido: if one has nothing, one is nothing. Mūsų sistemoje žmogus nieko neturintis yra niekis. Tai sistema, kurioje gyvename nuo amžių pradžios ir esame linkę ją vadinti natūraline. Deja, ji pasaulį atvedė prie liepto galo: 50 proc. baudauja, 25 proc. vegetuoja, 24 proc. gyvena ir 1 proc. nežino kur turtus dėti. Tokia yra maždaug visos žmonijos realybė. Ar ji gali būti vadinama natūralia? Civilizacija yra kuriama ne natūraliu būdu, bet protu. Protas yra aukštesnė pakopa, kaip ta, kurią vadina me natūralia. Žmogaus prasmė reiškiasi buvimu, o ne turėjimu. Turėjimas yra egoistinė primityvi apraška žmogui, o ne esminė. Žmogui skirta būti pasauliui, o ne turėti.

Ta psichologinė analizė rodo, kad Dievo karalystė nėra utopija, buvimas žmogui yra esminis krikščionybės sandas, jungiantis žmoniją į socialinę bendruomenę ir siekiantis Dievo karalystės. Ideali yra žmogui būti kartu su kitais meilės ir darnos. Tuo

reikėjas be abejo yra natūralus dalykas, bet būdamas egoistinis ir primityvus, proto ir civilizacijos sąlygų sukeltas, tampa žmonijos ryškė, vergijos sistema. Kristus pirmasis atėjo pakeisti pasaulio, jis atsisakė "setono gundomas dykumoje, visų žemės turtų, jis suformulavo Kalno pamokslą 8 punktais — socialinės programos Dievo karalystei įgyvendinti žemėje. Ta programa gyveno pirmieji krikščionys apie 400 metų. Dabar Vatikano II susirinkimas tvirtai pasisakė už pirmųjų krikščionių gyvenimo ir veiklos būdą. Čia verta mums pažvelgti, koks buvo tas pirmųjų krikščionių gyvenimas, kuris buvo pašvęstas Dievo karalystei įgyvendinti. Štai ką kalba Šventraščio tekstai: "Visi tikintieji laikėsi drauge ir turėjo visa bendra. Nuosavybę bei turtą jie padavė ir, ką gavę padalydami visiems, kiek kam reikėjo" (Apd. 2, 44-45).

"Visas tikinčiųjų būrys turėjo vieną širdį ir vieną sielą. Ką turėjo, nė vienas nevedavo savo nuosavybę, bet jiems vis buvo bendra. Taipogi jų tarpe nebuvo vargšų. Kurie turėjo žemės sklypus ar namus, juos parduodavo, gautus pinigų sudėdavo prie apaštalių kojų, ir kiekvienam buvo dalijama, kiek kam reikėjo" (Apd. 4, 32 — 35).

Ir toliau apaštalas Paulius rašo: "Iš tiesų Dievo karalystė nėra valgio ir gėrimo dalykas, bet teismas, ramybė ir džiaugsmas Šventoje Dvasioje" (Rom. 14, 17). "mes stipriai turime pakęsti silpnųjų silpnības, ne sau pataikauti. Kiekvienas tesirūpina artimui būti malonus, jo labui ir pažangai" (Rom. 15, 1 — 2).

Nusikėlėme į IV a. pabaigą: šv. Ambraziejus, moralinės teologijos steigėjas, rašo: "Turtingasis myli save, labiau už brolių. Turtas, nuosavybė prieštarauja ne tik Kristaus žodžiui, bet ir pačios gamtos tvarkai: Dievas liepė visiems augalams augti, kad kiekvienas žmogus maitintųsi bendru visiems maistu ir kad bendroji žemė visų nuosavybė būtų. Gamta nustatė visiems bendrą nuosavybės teisę" (Europ. Kult. Ist. I t., p. 156 — 157).

Krikščionybės pažiūros ir nuosavybė keitėsi ilgą amžių laiką, didžiausios įtakos turėjo Justinijono kodeksas, vadinamas Corpus iuris civilis, išleistas XII a. Bet didžiausias autoritetas buvo Tomas Akviniets, būdamas Urbono IV kurijos mokytojas teisės profesorium, turėjo progos susipažinti su Romėnų teise ir ypač neseniai išleistu Corpus iuris civilis. Šio autoritetingo mokslineko įtakai veikiant krikščionys teisė išplietino krikščioniškoje pasaulėžiūroje. Nors Tomas Akviniets nuosavybę pripažino, tačiau jis ją apibrėžė viena sąlyga, kad ji privalo tarnauti visuomenei labui. Bet tos pastabos niekas nebesilaikė, sunku buvo jos naudingumą patikrinti. Popiežius Leonas XIII dviem savo enciklikom "Rerum novarum" ir "Graves de communi" tvirtai užakcentavo privačią nuosavybę, kaip prigimtą

žmogaus teisę, ir įrodinėjo, kad bendroji nuosavybė griau visuomenės tvarką. Žinoma, tai buvo reakcija prieš socializmą, kuris atmetė tikėjimą, kaip opiumą darbo žmonėms migdyti. Popiežius gynė savo pažiūrą, kad ne lygybės pasauliui reikia, bet teisingumo. Ant šitų 2-jų principų — privačios nuosavybės ir teisingo atlyginimo — susikūrė Krikščionių demokratų partijos.

Grįžtant prie Lietuvos Krikščionių demokratų partijos, tenka nustepti, kaip ji galėjo praveisti žemės reformą. Manau, kad ji buvo vienintelė pasaulyje Krikščionių demokratų partija, pravedusi žemės reformą istorijoje, nes čia ji be abejo turėjo susidurti su kompromisais dėl žemės nuosavybės principo. Kad taip viskas gerai praėjo, reikia pripažinti didelius nuopelnus kunigui Mykolui Krupavičiui. Taigi mūsų Krikščionys demokratų, o ypač Krupavičius, kuris jokios nuosavybės pats niekad neturėjo, peržengė laiką ir tapo Bažnyčios pasikeitimo pirmtaku. Kiek aš jį suprantu, jis buvo ne šventos nuosavybės sargu, bet teisingumo apaštalu, tai rodo jo raštai, jo kalbos, jo veikla.

Dabar iškyla klausimas, kaip Krikščionys demokratai reaguos į Bažnyčios atsisegimą į pirmuosius krikščionis? Jei Krikščionys demokratai po Vatikano II susirinkimo ir toliau pasiliks tą pačią "Rerum novarum" ir "Graves de communi" principų sargyboje, tai Bažnyčios pasisukimas į pirmuosius krikščionis pasiliks tik tuščia deklaracija, niekas nepasikeis nei krikščionių gyvenime, nei pasaulyje.

Jei Lietuvos krikščionys demokratų vardan teisingumo pravedė žemės reformą anais laikais, nesijaudindami dėl žemės nuosavybės teisės principų, tai šandien pirmieji turėtų pradėti skelbti, kad nėra šventos žemės nuosavybės, kad žemė kiekvienam lygiai priklauso ir kad kiekvienas ja gali naudotis, kiek jam yra reikalinga. Tai būtų krikščioniška, nes taip gyveno pirmieji krikščionys. Tada ir Bažnyčios atsisegimas taptų realia veikla.

DIDELIS, ŠVIESUS IR POZITYVUS

Sumanymas įsteigti Amerikoje lietuistinę katedrą yra vienas iš tų gaivinčių, reikšmingų mūsų gyvenime šioje šalyje — didelis, šviesus ir pozityvus.

Šiandien vyresnių akademinių lygio lietuistų Amerikoje netrūksta. Lietuistinės katedros tikslas būtų ruošti jiems įpėdinius ir drauge lietuistinės studijas platesniam pasauliui.

Antanas Vaičiulaitis

LITUOVOS BAŽNYČIOS I Tėsių yskupija

Tėsių yskupija yra 1-as tomas iš LITUOVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų. Šis leidinys gerai paruoštas, daug nuotraukų vaizduojančių Lituovos bažnyčias iš išorės ir vidaus, kopijėles, kryžius ir kita, kas susiję su bažnyčiomis, religiniu gyvenimu... Knyga didelio formato, 400 psl., kietas viršelias. Išleido ir spausdino Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press) Čikagoje. Tekstą surinko Draugo spaustuvė. Spaudė Morko ne spaustuvi. Kaina su persiuntimu 22.50 dol. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.20 pašto mokestį.

Tėsių yskupija

Liaudies menas ir kitkas "Drauge"

Apiešaukite į "Draugą" ad ministraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite tai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešaukite į "Draugą" ad ministraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite tai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešaukite į "Draugą" ad ministraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite tai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešaukite į "Draugą" ad ministraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite tai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

CLASSIFIED ADS

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Ford City

Išnuomojamas didelis gražus 2-jų miegamųjų butas su dviem voniomis, 2-me aukšte, Pageidaujant — maudyklos baseinas ir tenisas. \$425 dol. mėn. Skambinti (angliškai) 248-5603.

ISNUOMOJAMI vienam asmeniui 2 gražūs apstatyti kamb. su visais patogumais ir atskiru įėjimu. 7150 So. Sacramento Ave. Skambinti RE 7-9303.

ISNUOM. apšildomas 5 kamb. butas (2 mieg., valgomasis), 2-me aukšte, Marquette Parke. Suaukusiu dirbančiu porai. Jokių gyvulių. 300 dol. mėn., plius mėsos užstatas. Tel 476-3968.

NORI PIRKTI

Reikalinga sofa. Skambinkit 776-1938

HELP WANTED — MOTERYS

Reikalinga ateinanti suaugusi moteris prižiūrėti 2 mažus vaikus (nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 7:30 v. ryto iki 3:30 v. popiet), Hickory Hills apylinkėje. Skambinti 599-2966.

MISCELLANEOUS

16 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdrausią suveigimą ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3306 1/2 West 96th Street
Tel. GA 4-3654

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patarimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsiekimę vamzdžiai išvalomi elektra. Pateikiame pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

MOVING

SERVENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilnas apdraudimas.
Primate MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8046

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, Tel. 927-5996

A. VILIMAS

MOVING
Apdraustas perkraustymas
[vairių atstumų]
Tel. 376-1882 arba 376-5996

LIETUVIŲ BAŽNYČIOS I Tėsių yskupija

LIETUVOS BAŽNYČIOS I Tėsių yskupija
Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA 1490 AM
Transliuojama iš nuosavos studijos Marquette Pk., vedėja Aldona Daukas.
7159 So. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629
Tel. — 778-1543

LIETUVIŲ BAŽNYČIOS I Tėsių yskupija

LIETUVOS BAŽNYČIOS I Tėsių yskupija
Tel. — 925-2757
Vytautas Valantinas

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NORKIENE
SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69th St., Chicago, IL 60629
TEL. — 925-2787

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
PARDAVIMAS ir TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

REAL ESTATE

SAVININKAS parduoda 2-jų miegamųjų labai geram stovy gražų mūrinių namą, 2 maš. garažas. Apylinkėj Marquette Road ir Central Park Avenue. Skambinti 434-2181.

ATDARAS APŽIŪRĖJIMUI

Sekmadienį nuo 1 iki 4 popiet
6740 West 63rd Street
Naujesnis 3-jų butų po 6 1/2 kamb. 3 dideli "king size" miegamieji, 1 1/2 vonios. Plius 2-jų miegamųjų "garden apartment". Atskiri šildymai. Aukštos nuomos. 3 bloki iki Jewel krautuvės. Paskubėkite.

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį nuo 1 iki 4 val. popiet
3855 West 70th Place
4,000 dol. nupigintas

7 kamb. mūr., 28 m. senumo namas. 4 dideli miegamieji, 1 1/2 vonios. Pūkš Seimos kamb. 2-jų maš. garažas. Įmokėti 3,000 dol. — "good credit". Pardavėjas prašo pasiūlymo. Skambinkite dabar.

2 Butai — \$19,900

Po 6 kamb., po 3 miegamus. Pilnas rūšys ir pastogė. Prie gaunamų nuomų pridėsite mažiau 100 dol. mėn. paskolai mokėti. Geras pirkiny. Skambinkite dabar Nr. 671

3 Miegamieji — \$32,900

3 miegamieji. 1 1/2 vonios. Pilnas rūšys. Gazu apšild. Tik \$3,500 įmokėti. "Good credit". Skambinkite dabar.

Nr. 558

O'BRIEN FAMILY REALTY

3430 West 63rd Street
TEL. — 434-7100

Gražus mūrinių — 5 kamb. 2 mieg. Aukšta pastogė. Rūšys. Garažas. 30 p. sklypas. 71 ir Francisco, Nebraska.

2-jų butų modernis — 5 ir 4 kamb. Didelė pastogė. 1 maš. garažas. Arti mokyklų Brighton Parke. \$35,000. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. — 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Naujų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notarinės — Vertimas

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių švėktimai, pildomi Pilietybės Prasymai ir kitokie blankai.

ISIGYKITE DABAR

ŠEKSPYRO SONETAI

Intymiasias meilės paslaptis ir gilią gyvenimo iškintį vaizdą atskleidžia klasikinės, pasaulinio garso kūrinys

I lietuvių kalbą pirmą kartą išvertė A. Tyruolis, Goethės, Šilerio, Dantės ir kitų klasikų vertėjas. Su Šekspyro atvaizdu, autografu, išsamia įžangine studija ir sonetų paaiškinimais. 176 psl., kietais drobės viršelias.

Kaina \$3.00. Gaunama "DRAUGE"

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visada priimanamos.

Dėl gerų rezultatų, skelbkites dienrašty "Drauge".

Skautų vadovų stovykla Dainavos stovyklavietėje gegužės 28-30 dienomis. Čia matyti dalis stovyklautojų.

Nuotr. Jono Urbono

TIKISI PERGALE

Propagandai pakinkytas gydytojas

J. VAIČELIŪNAS

Sovietinis akademikas I. goje prieš komunistinę Čiazovas savo straipsnyje vyriausybę niekas neturi teisės demonstruoti, nors ta 1982. Nr. 7, 2 p.) rašo, kad jis yra Lenino premijos laureatas, Tarybinio komiteto „Pasaulio gydytojų prieš branduolinį karą“ prezidento pirmininkas. Jei jis būtų Nobelio premijos laureatas, jo žodžiai turėtų didesnę vertę, bet dabar... Būti Lenino premijos laureatu pirmiau reikia būti aršiu komunistu, nes tik tokiems Lenino premijos skiriamos. Leninius laurus bolševikai lengvai duoda ir lengvai atima, jei mokslininkas nėra tikras komunistas.

Sovietų Sąjungoje per 50% komunistų yra duoniniai komunistai. Juk žymiausias Sovietų Sąjungos mokslininkas A. D. Sacharovas buvo Lenino premijos laureatas, nes jis bolševikams pagamino atominę bombą. Ar Sacharovas šiandien turi Lenino premiją? Jis gavo ir Nobelio premiją, bet ja negalėjo pasinaudoti, nes jis gyvena už geležinės uždangos ir yra Kremiaus valdovų nemalonėje. Šiandien tas garsusis mokslininkas yra kalnys, ištremtas iš Maskvos į provincijos miestelį Sovietų Sąjungoje pirmoje vietoje komunistas, o antroje vietoje mokslas, todėl ir tas mokslas yra žemo lygio. Sovietų mokslininkai net per TV didžiūjasi išauginę dides kviečių varpas, o sovietai kviečius ir kitus javus kasmet milijonais tonų perka iš laisvojo pasaulio.

Čiazovas, matyt, yra minėtos pasaulio gydytojų organizacijos pirmininkas, nes jis tos organizacijos kitokio pirmininko nemini. Betgi jis pats, kaip pirmininkas, dar priklausė Sov. Rusijos MMA institucijai. Išeitų, kad tą gydytojų organizaciją valdo MMA institucija. O tai yra komunistinė institucija, nes komunistinių institucijų Sovietų Sąjungoje nėra. Maskvos valdovai net religines organizacijas valdo — persekioja. Jei jis yra minėtos gydytojų organizacijos pirmininkas, tai ta gydytojų organizacija nėra pasaulio, o tik komunistų, nes laisvojo pasaulio gydytojai nesutiktų su tokiu pirmininku, kuris gyvena už geležinės uždangos, lyg už grotų. Seniau Maskva tokius pirmininkus susirasdavo laisvajame pasaulyje.

Vakarų pasaulio demonstratoriai pasisako prieš Vakarų pasaulio branduolinių ginklų gamybą. Tik laisvojo pasaulio demonstratoriai neturi galimybės prieš tų ginklų gamybą demonstruoti Maskvoje. Sovietiniai demonstrantai, partijos įsakyti, prieš Vakarų branduolinių ginklų gamybą gali demonstruoti Maskvoje ir laisvajame pasaulyje, kur prie komunistų už pinigų dažnai prisijungia ir visokio plauko hipiai, o kartais ir kitoks neiškus elementas. Sovietų Sąjun-

psichiatrinėmis ligoninėmis nekaltus žmones kankino ir žudė. O dabar Sovietų Sąjungos priekyje atsistojo pats KGB viršininkas Andropovas. Jis ir be lagerių žmonėms įvaro mirtiną baime, nes įsako neišleisti darbininkų iš darboviečių, kad jie galėtų nusipirkti maisto produktų. Po darbo valandų krautuvėse tų maisto produktų dažniausia nebėra. Taigi pagal bolševikų dėsni — dirbk iki apalpmo, o maisto reikalai nesvarbu.

I. Čiazovas savo straipsnį baigia: „Svarbiausia dabar sustabdyti procesą, kuris artina naują pasaulinį karą. Nebeleisti atsitikti tam, kas būtų nebeįpataisoma. Laikas nelaukia. Pasaulyje per daug sukaupta sprogstamųjų medžiagų. Tegu žemėje nelieka vieto branduoliniams ginklams. Juo greičiau jie bus sunaikinti, juo sėkmingesnės bus tos pastangos apsaugoti žmones nuo agresyviųjų jėgų grėsmės. Mes tikime žmogaus proto pergaile“.

Jis yra artiau prie Maskvos valdovų, kurie turi prisikrovi arsenalus branduolinių ginklų, kurie yra paverę daug kraštų, kurie yra išžudę milijonus nekaltų žmonių. Jis su Maskvos valdovais tuo reikalu galėtų kalbėtis kiekvieną dieną, kad bolševikai sustabdytų puolamuosius karus, duotų tautoms laisvę, sunaikintų savo branduolinius ginklus. Tada būtų galima jį pavadinti tikru taikos pirmininku. Bet I. Čiazovas to neapdarys. Jam jo kailis brangesnis už gyvybes milijonų žmonių, kurie gali žūti branduolinio karo audrosė. Dabar jis yra tik komunistų propagandininkas. Jis dėl to Maskvos valdovams nieko nesakys, Raudonojoje aikštėje su gydytojų grupele prieš Maskvos valdovus dėl branduolinių ginklų nedemonstruos. Todėl ir jo pasakyti žodžiai yra tik propaganda Vakarų pasauliui.

Kad karas branduolinius ginklais yra labai pavojingas, tai žino visas pasaulis. Kodėl bolševikai gamina branduolinius ginklus, o jis su minėtais gydytojais Maskvoje neišsina? Raudonąją aikštę protestuoti prieš tų ginklų gamybą? Jis visą savo propagandą taiko tik Vakarams. Brežnevas sakęs, kad sovietai pirmieji branduolinio karo nepradės. Kas gali tikėti Brežnevu ar kitais Maskvos valdovais, kurie visą laiką sako netiesą. Afganistane bolševikai net nuodingomis dujomis išžudo ištisus kaimus nekaltų žmonių, o propagandoje sako, kad jie Afganistane žmonių nežudo.

Maskva vis kalba apie taiką. Ji laisvajame pasaulyje buvo sukūrusi taikos kongresą, kuriam vadovavo Kanados vienos religinės sektos dvasiškis dr. Endicott. Bet kai bolševikai pradėjo puolamąjį karą Afganistane, tas taikos kongresas subiro, nes ir to kongreso pirmininkas pamatė, kad bolševikais negalima pasitikėti. Jie visą laiką sako netiesą. Nuo bolševikų puolamųjų karų kokie taikos kongresai neapsaugojo ir neapsaugos.

Čiazovas sako, kad branduolinius ginklais bus išžudyta daug žmonių. Tiesa, bolševikai branduolinius ginklais išžudė daug nekaltų žmonių, kaip jie yra išžudę milijonus žmonių ir be branduolinių ginklų. Jau daug kartų net spaudoje praskambėjo, kad tik Stalinas per savo valdymo laikotarpį Sovietų Sąjungoje išžudė per 70 mil. žmonių. O kur Lenino valdymo epocha su savo pabaissa Deržinskio priešakyje? Brežnevas ne tik kalėjimais, bet ir

VALOME

KLIMAS IR BALDUS

Plaukams ir vaikuojame

visų rūšių grūdine

BUMNYS

Tel. — RE 7-5168

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis

A.†A. Pranas Razminas

mirė šių metų liepos 11 d., palaidotas liepos 14 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Dėkojame kan. V. Zakaraskui už sukalbėtas maldas laidotuvių koplyčioje, šv. Mišias šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje ir paskutinį patarnavimą kapinėse. Dėkojame kun. P. Patlabai už paguodžiantį pamokslą, sol. D. Stankaitę už giedojimą bažnyčioje ir K. Skaisgiriui už grojimą ir akompanavimą.

Dėkojame visiems, aukojusiems šv. Mišioms už Vėlionio sielą ar jo atminimui.

Dėkojame šioje skaudžioje valandoje mums pareiškusiu užuojautas laiškais, žodžiu ar per spaudą.

Dėkojame atsisveikinimo vakare pasakiusiems kalbas A. Bagdonui, M. Vaišvilai, C. Grincevičiui, R. Kriaučiūnienei, dr. J. Račkauskui, D. Augienei ir visiems, dalyvavusiems laidojimo koplyčioje, šv. Mišiose ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame grabnešiams, nešusiems kartatą į bažnyčią ir kapinėse.

Dėkojame laidotuvių direktoriui D. Petkui už nuosirdų patarnavimą.

Reikiame nuosirdžią padėką visiems, mums bet kuo lengvinusiems šį skaudų su Vėlioniu atsisveikinimą.

Žmona BIRUTĖ, duktė REGINA su šeima ir sūnus VYTAUTAS su šeima

A.†A.

LEONAS DEMERECKIS

Gyveno Phoenix, Arizona.

Mirė liepos mėn. 30 d., 1983 m., sulaukęs 42 metus amžiaus.

Gimė 1941 m. rugpjūčio mėn. 25 d., Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime: žmona Nora ir vaikai, tėvas Jonas ir brolis Vytautas.

A.†A. LEONUI DEMERECKIUI

mirus, šeimai ir artimiesiems reikiame nuosirdžią užuojautą.

S. ir V. BARTUSKAI

R. ir R. BARTUSKAI

D. ir R. KORZONAI

Mylimam vyrui ir tėvui

A.†A. JONUI BRAZAUSKUI mirus, žmonai, mielai Albinai, dukrai ir jos šeimai gilią užuojautą reiškiau.

IRENA JARUŠEVIČIENĖ - WHITEMORE

Mielam jaunystės draugui ir kaimynui

A.†A. Dr. ALFONSUI KOJELIUI

Lietuvoje mirus, nuosirdžiai užjaučiame seseris VANDĄ GINTIENĘ su šeima ir ELZĘ Lietuvon, brolis JUOŽĄ ir TADĄ su šeimomis.

Gabrielė Milvydaitė ir Albinas Dzirvonai

Liučija Milvydaitė - Tomeckienė

Buv. mano profesorui

A.†A.

Dipl. Miškin. JONUI BRAZAUSKUI

mirus, reiškiau užuojautą žmonai ALBINAI, dukrai JOANAI, broliams KUN. PIJUI, ZIGMUI ir kitiems GIMINĖMS.

Miškininkas JUOŽAS KEIVYS

LIETUVOS BAŽNYČIOS III Kauno arkivyskupija

BRONIUS KVILYS

Šiame III tome aprašyta Kauno arkivyskupijos bažnyčios, koplyčios, kapinės, varpinės, paminklai. Kryžių kalnas: aprašomi vyskupai, valdytojai, kunigai... Ypatingas dėmesys skirtas ilustracijai veikalo daliai. Dauguma bažnyčių bei religinių paminklų nuotraukų čia skelbiamos pirmą kartą. Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. Jurgio Gimbuto.

Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 512 psl., kietasis viršelis. Spaudai paruošė ir išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press) Čikagoje. Spaudė Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu 25 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Illois gyvenamajam dar pridėti \$1.38 valstybinis mokesčio

Kauno arkivyskupija

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1983 m. rugpjūčio mėn. 4 d.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad mirė ilgametis Lietuvos Dukterų draugijos globojamasis

A.†A.

ANATOLIUS ČEPULIS

Gyveno 3259 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Mirė 1983 m. liepos mėn. apie 20 d., nes rastas miręs, sulaukęs 83 metus.

Pasiliko nuliūdime pusseserė Eugenija Klupšienė, gyv. J. Matulaičio namuose Putname, Conn.

Kūnas bus pašarvotas šiandien, ketvirtadienį, nuo 4 val. iki 9 val. vak. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės bus penktadienį, rugpj. 5 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus išlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje įvyks gedulinės pamaldos už vėlionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus draugus, pažįstamus ir draugijos narius dalyvauti šermyse ir laidotuvėse.

Prašome karsto nešėjų.

Laidotuvėmis rūpinasi Lietuvos Dukterų draugija.

A.†A. ALFONSUI KOJELIUI

Lietuvoje mirus,

jo liūdintį brolį JUOŽĄ KOJELĮ su šeima Kalifornijoje ir ARTIMUOSIUS nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

DR. JONAS ir JADVYGA JUSIONIAI

DR. VYTAUTAS ir DAIVA JUSIONIAI

SALOMEJA ir NAPOLEONAS NYERGIAI

Santa Monica, Calif.

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YARDS 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69 Street — Tel. RE 7-1213

11028 South West Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

BIELIONAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APYLINK MUS

x Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas šiais metais bus spalio 22 d. Lietuvių Tautinuosiuose namuose, Chicagoje. Iš vakaro bus dalyvių susipažinimo vaisės Altos būstinėje. Suvažiavime bus sudaryta nauja valdyba, kurioje numatoma pasikeitimų.

x JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba pasiskyrė savo ryšininku prie Amerikos Lietuvių Tarybos dr. Henriką Brazaitį. Amerikos Lietuvių Taryba savo posėdį išrinko tokiu pat ryšininku prie Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos Teodorą Blinstrubą.

x Kun. prof. dr. Paulius Ragaižinskas, ilgai profesorius Kolumbijoje, o dabar einaš pastoracinis pareigas Central, New Mexico, yra lietuviškų darbų, ypač spaudos, rėmėjas, nes pats yra spaudos žmogus. Užmokėdamas "Draugo" prenumeratą, jis atsiuntė dar 200 dol. spaudai stiprinti ir lietuvių išlaikyti. Už didelę auką redakcija ir administracija profesoriui nuoširdžiai dėkoja. Kun. dr. P. Ragaižinskas įrašytas į garbės prenumeratorius ir ypatingus rėmėjus.

x Mokytojų studijų savaitė, kuri prasidės rugpjūčio 14 d. Dainavoje, jaunimui lietuvių kalbos pamokas praves Juozas Masilionis, programos vadovas. Kvietiami dalyvauti mokytojai, ypač jaunieji, tėvai ir jaunimas. Dar yra vietų ir galima registruotis tel. 585-2629.

x Vita Baleišytė, Balfo direktorė, su pagelbininkais vaišins įvairiais skanumais ir kava Balfo gegužinės svečius Jaunimo centro kavinėje.

x "Draugo" administracija po pavykusios pirmos ekskursijos į Egiptą, Izraelį ir Graikiją, kuriai techniškus darbus atliko American Travel Service Bureau atstovs Aleksas Lauraitis, rengia ekskursiją 1984 m. rugpjūčio mėn. Ekskursija bus 18-ka dienų. Aplankys Fatimą, Lurda, Madridą, Seviliją, Granadą, Paryžių ir kitas žymias vietas. Smulkesnė informacija bus skelbiama "Drauge" ir gaunama American Travel Service Bureau. (pr.)

x Lietuvių Kultūros draugija "Aušra" kviečia visus dalyvauti "Rugpjūčio šokių" 1983 m. rugsėjo 24 d., šeštadienį, 6 v.v. SS. Constantine ir Helen salėje, 11025 Roberts Road, Palos Hills, Ill. Programoje: vakarienė, Cleveland vyru oktetų koncertas, šokiai, grojant Neo-Lituanų orkestrui. Pelnas skiriamas Lietuvių namams vakariniuose priemiesčiuose įsigyti. Dėl bilietų kreiptis į O. Kasparaitienę tel. 968-8054 arba R. Riškienę tel. 599-2253. (pr.)

x Namų paskolos. Niekur kitur negausite tokiais žemais nuomimais ir tokiais gero mis sąlygomis paskolų namams pirkti. Namams pirkti paskolos nuo 11.9%. Kreiptis į Lietuvių Fondo Federalinį Kredito Kooperatyvą tel. 855-0259. (sk.)

x Lietuvių Fondo raštinė birželio 1 d. persikėlė į erdvesnias patalpas. Naujas adresas: 3001 West 59th St., Chicago, Ill. 60629, telef. 312-471-3900. Visais Lietuvių Fondo reikalais prašome kreiptis naujojo adresu ir telefonu. (M. Morkūno spaustuvė). (pr.)

x "Lietuvė moteris" išėjimo ir krašte: jos santykis su savimi ir kitais, visuomenės ir vertybių sistema" simpoziume Santaros-Sviesos suvažiavime rugsėjo 8-11 d. Tabor Farmoje, Sodus, Mich., dalyvaus Liucija Baškauskaitė, Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Ginta Remeikytė, Emilija Sakadolskienė ir Danguolė Variakojytė.

x Kun. dr. Kęstutis Trimakas ateitininkų sendraugų šeimų stovykloje Dainavoje antradienį, rugpjūčio 9 d., 11 val. ryto pateiks Jaunimo kongreso psichologinių anketų rezultatus, ypač paliesdamas jaunimo ir jų tėvų santykius.

x Saulius Kubilius, Vatikano radijo lietuvių skyriaus redakcijos narys, aplankė "Draugą", kur apžiūrėjo spaustuve, knygyną, kalbėjo su redakcija ir kitais "Draugo" pareigūnais. Svečią lydėjo čikagietė Angelė Vailokaitytė. S. Kubilius atstovavo Italijai Jaunimo kongrese ir buvo V. PLJK Atstovų suvažiavimo prezidento pirmininku.

x Nepraleiskite progos! Dar galima registruotis į X Lituanistikos seminarą, kuris įvyks rugpjūčio 7-21 prie Akrono, Ohio valstijoje. Kursus dėstys Mykolas Drunga, dr. Vytautas Kavolis, Violeta Kelertienė, dr. Antanas Klimas, dr. Ilona Maziliauskienė, dr. Romualdas Misiūnas, dr. Saulius Sužiedėlis, dr. Rimvydas Šilbajoris ir kun. Jovanas Vaišnys. Norintys dalyvauti gali kreiptis vakarais telefonu: (312)254-2139.

x Gintaras Grušas, naujasis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas iš Kalifornijos, perėmė savaitę lankėsi Chicagoje. Čia tarėsi su buvusiu PLJS pirmininku Gintaru Aukštuoliu, kitais buv. valdybos nariais, jaunimo veikėjais bei dalyvavo posėdyje naujosios PLB valdybos, kurios narys jis yra ex officio.

x Mok. Jonas Kavaliūnas, Beverly Shores, Ind., vadovauja komitetui, telkiančiam lėšas Lituanistikos katedrai Illinois universitete įgyvendinti. Komiteto adresas: World Lithuanian Community Foundation, Inc., 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Telefonas 312-778-2200.

x Lietuvos Vyčių Chicago Senjorų kuopos susirinkimas vyks rugpjūčio 8 d., pirmadienį 6 val. vak. Vyčių salėje. Visi nariai kviečiami atsilankyti.

x ARAS — Dengiamieji ir taisome visų rūšių stogus. Su aukštu patyrimu; esame apdrausti. Pats prižiūriu darbą. Arvydas Kiela — 737-1717. (sk.)

x Danguolė Valentinaite, aptarnauja lietuvių, nuosavybės pirkime bei pardavime. Jai skambinkite tel. 767-0600, Budraitis Realty. (sk.)

x Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. — Telef. VI 7-7747. (sk.)

x Reikalinga moteris apsigyventi drauge su vyresnio amžiaus moterimi. Padėti lengvai namų ruošai ir pasikaityti. Atskiras apstatytas kambarys ir geras atlyginimas. Teirautis tel. 434-1430. (sk.)

x Ruošiamieji ekskursiją į Sunny Hills, Florida, rugpjūčio 12 — 15 dienomis. Marius Kiela, tel. 737-1717. (sk.)

Priėmimo prieš "I Lituanai" operos pastatymą. O. N. Petkus, operos mecenatas, su savo svečiais

ir Kultūrinių renginių pirmininke Ingrida Bubiene. Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

STEIGIAMA NAUJA MONTESSORI MOKYKLĄ

Amerikos Lietuvių Montessori draugija, kuri labai artimai santykiauja su Kriaučeliūnų Vardo Vaikų namelių vadovybe ir su mokinių tėvais, supranta, kad, laikui bėgant, vis daugiau jaunų lietuvių šeimų įsikurs Chicago priemiesčiuose. 1983 m. pradžioje anketa apklausinėjo priemiesčiuose gyvenančius lietuvių ir rado didelį susidomėjimą naujos lietuviškos priešmokyklinio amžiaus mokyklės steigimu. Pageidavimų daugumą sudarė specialų komitetą mokyklės steigimo reikalams. Komiteto nars yra Laima Petrolūnienė, Dalia Janušienė, Dana Dirvonienė ir Živilė Jonikienė, jos pritraukė daugiau suinteresuotų tėvų ir jau nuo praeitos žiemos dirba mokyklėi įkurti. Priemiesčių Lietuvių Montessori mokyklės patalpos yra Bromberek mokykloje, Lemo

mont apylinkėje. Mokytojos — vedėjos pareigoms sutiko Dana Dirvonienė. Mokyklėi mokymo medžiaga sparčiai ruošiamą ir atidarymas numatomas šių metų rugsėjo mėnesio viduryje.

Mokyklė skirta priešmokyklinio amžiaus, nuo 2 su pusė iki 6 metų, vaikams, kurie kalba lietuviškai. Programa bus pravedama Montessori principais ir metodais grynai lietuviškai. Šiais mokslo metais mokyklė veikė tik rytmečiais nuo 8:45 v. r. iki 11:45 v. r. Lankantiems vaikams suteikti kuo geresnę progą stiprintis lietuvių kalboje bei bendrame išsivystyme yra pageidaujama, kad mokyklė lankytų 5 dienas savaitėje. Tačiau yra suprantama, kad retkarčiais tai nėra įmanoma. Todėl bus praveda ir trijų dienų programa. Išskirtiniais atvejais pagal susitarimą su vedėja, jeigu vaikučiai sueis treji metukai tik po Kalėdų, bus galima iš pradžių siųsti tik dvi dienas, perėinant į trijų ar penkių dienų programą, kai sueis treji metai.

Amerikos Lietuvių Montessori draugija ir jaunos lietuviškos šeimos, kurios rūpinasi savo mažųjų lietuviškų auklėjimu, su dideliu entuziazmu laukia mokyklės atidarymo. Mūsų visų ateitis priklausys nuo jaunesnio priegulio stiprumo lietuviškoje dvasioje. Tačiau, kaip kiekvienas didesnis užsiėmimas, taip ir mokyklė.

x Sol. Leonilija Nakutytė-Šalkauskienė, dainavusi keliuose krikščionių demokratų renginiuose, o perėmė šeštadienį šv. Mišių už a.a. J. ir V. Kulikauskus metu Tėvų Jėzuitų koplyčioje, rengia naują repertuarą šio rudens sezonui, kuomet tikisi savo dainavimu patarnauti ir kitoms lietuvių organizacijoms.

x Geriausių Chicago futbol komandų žaidynės vyks šį šeštadienį Marquette Parko aikštėse. Pradžią 10:30 val. ryto ir tęsis visą dieną. Programos pajavirnimui dalyvus dresiruoti šunys, bus ugningųjų komanda, vaikams Jumping Jack, kas norės, galės veltui pasitikrinti kraujo spaudimą ir vakare šokiams muzika. Žaidynes praves "Lituanicos" klubas.

x Lemonto apylinkės tradicinė gegužinė bus sekmdienį, rugsėjo 11 d., Ateitininkų namuose. Gegužinė prasideda 12 val. Bus visiems proga pabendrauti puikioje gamtoje ir susitikti su senais ir naujais draugais. Bus maisto, vaikams žaidimų ir kitų užsiėmimų. Visi kviečiami dalyvauti.

x Dr. Jonas Zmuizdinas, Toronto, Kanada, Walter Abramikas, Springfield, Ill., J. Labanauskas, Chicago, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų dienraščio paramai ir grąžino laimėjimų šakneles. Nuoširdus acių.

lės išlaikymas reikalauš daug darbo ir finansinės paramos. Tad kviečiame visus susidomėti mūsų jauniausio priegulio lietuviškų auklėjimu, ar turite to amžiaus vaikų ar ne, istoti į draugiją, susipažinti su jos tikslais, prisidėti darbu ir suteikti mažiesiems tvirtą užnugarį. Prašome taip pat paremti naująją mokyklę aukomis, kurias galima nurašyti nuo Amerikos valdžios mokesčių, išrašant čekius "Lithuanian Montessori Society of America, Inc", ir pažymint Memo... "Suburban Lithuanian Montessori", siunčiant Laimai Petrolūnienėi, 5608 Aubrey Terrace, Downers Grove, Illinois 60516.

Sekite spaudą tolimesnėm žinioms apie naują mokyklę. Registracija bus praveda rugpjūčio mėnesį. Turint klausimų apie Amerikos Lietuvių Montessori draugiją, prašome kreiptis į šias: Laimą Petrolūnienę, 969 — 0162, Dalią Janušienę, 257 — 5078 ar Živilę Jonikienę, 257 — 5514.

D. J.

BALFO DARBUOSE

Jau beveik per 40 metų Balfo kilnūs šalpos darbai visiemis geros valios lietuviams žinomi. Balfas įsteigtas tada, kai rusiški barbarai įsiveržė mūsų tėvynę ir tūkstančiai tautiečių tapo benamiais. Balfas jau tūkstančiams vargstančių ir kenčiančių komunistinėje vergijoje palengvino vargo dienas. Balfo nekencia

Rimutė Kemežaitė taria atidarymo žodį Chicagoje atidarant penktąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą. Nuotr. J. Tamulaitis

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

— Kun. Placidus Barius, pranciškonas vienuolis, liepos 25 d., atšventė kunigystės 40 metų sukaktį. Jis yra pradėjęs studijuoti Lietuvoje, bet mokslus baigė Vokietijoje. Ilgai buvo Toronto, Kanadoje, Prisiikimo parapijos klebonas, baigė suorganizuoti parapiją, pastatydino salę. Dabar dirba prie laikraščio Brooklyn, N.Y.

— Ignas Kazlauskas, buvęs Kauno Jėzuitų gimnazijos mokytojas, III gimnazijos direktorius ir Miuncheno lietuvių gimnazijos kūrėjas ir direktorius, liepos 31 d. atšventė savo 80 metų gimimo sukaktį. Jis gyvena Great Neck, N.Y. Jis įsteigė liuanistinę mokyklą ir buvo jos vedėjas, buvo Great Necko Lietuvių Bendruomenės apylinkės vienas organizatorių ir pirmasis jos pirmininkas. Ir dabar jis visuomeninio darbo neapleidžia, dalyvaudamas įvairiuose renginiuose ir remdamas kultūrinės lietuvių institucijas.

— Aleksandras Zemaitis, gyv. Leonia, N.J., kultūrinių ir spaudos darbų rėmėjas, buvo sunkiai susirgęs ir paguldytas ligoninėje. Dabar jau sveiksta namuose savo žmonos dr. Marytės Zemaitienės priežiūroje.

OK. LIETUVOJE

D. J.

— Mirė dr. Alfonsas Kojelis Vilniuje, kaip telefonu pranešta. Prieš savaitę, gavęs kraujo išsiliejimą smegenyse. Velionis, gimęs 1913 metais, buvo baigęs Kražių "Žiburio" gimnaziją ir Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą Kaune. Priklausė "Gajos" korporacijai ir žemaitių

okupantas ir jo pakalikai. Jų spaudoje Balfas jau ne kartą buvo išplūstas. Balfas neveda jokios politikos, bet plūstamas už tai, kad sušelpia paupolius į vargą. Okupantai vistiek, tegu pavergtieji būna pliki ir badauja.

Ir čia kartais reikalingiems pagalbos Balfas ištisia ranką. Pasitaiko, kad ir iš pavergtos tėvynės vienas kitas išsprunka. Netolimoje praeityje tokių jau buvo keli. Balfas jiems padeda žengti pirmuosius žingsnius.

Organizuoti šalpą Balfą įgailino kilniaširdžiai susipratę tautiečiai. Be rudens šalpai pinigų telkimo vajaus, Balfas naudoja dar ir kitus būdus. Kai kur surengiami kultūriniai renginiai, o vasarą — gegužinės.

Rugpjūčio 7 d. Chicagoje Jaunimo centre vyks jau virtusi tradicine Balfo gegužinė. Tai bus lyg savotiška Balfo šventė. Balfo gegužinės visada būna įdomios ir gausiai lankomos. Kaip matyti iš pasirengimo, ši gegužinė bus įdomi. Ją rengia jau prityrę Balfo darbuotojai, kaip Mackevičius, Giedraitytė, Vanagūnas, Jasaitienė, Rozanskas, Blažys, Baleišytė ir kiti. Atsilankę į šią šventę ne tik maloniai praleisite sekmdienio popietę, bet ir paremsite kilnius Balfo šalpos darbus.

P. Venclova

Simano Daukanto draugijai. Stalino laikais dr. A. Kojelis buvo kalintas sovietų kalinimuose. Palaidotas Vilniuje.

VOKIETIJOJE

— Vysk. Antanas Deksnys suteikė Sutvirtinimo sakramentą Vasario 16 gimnazijos keliems mokiniams birželio 5 d. Šv. Mišias atlaikė vysk. A. Deksnys, prel. P. Jatulis ir kun. K. Gulbinas. Sutvirtinimo sakramentas buvo suteiktas Gabijai Marijai Diavaraitei iš Mali, Afrikos, Virginijai Gediminui Jociui, Astridai Aleksandrai Kairytei, Tanjai Guberytei, Romualdai Bitautaitėi. Per pamaldas grojo mokinių orkestrėlis. Dviems vargonėliais grojo Mečys Buišys ir Marytė Balaišytė, smuiku — Aldona Reklaitytė. Po to buvo iškilmingi pietūs, kuriuos pradėjo kun. J. Dėdinas. Taip pat kalbėjo vysk. A. Deksnys, Huettenfeldo lietuvių katalikų komiteto vardu pasveikino Lidija Kairytė, sveikino direktorius Andrius Šmitas, sutvirtintųjų vardu padėkojo Bitautaitė. Dar kalbėjo kun. K. Gulbinas, kun. A. Bernatoniš ir gimnazijos tėvų komiteto vardu Antanas Kairys.

— Romuvos sodyba ir Vasario 16 gimnazija iki šiol priklausė Hemsbacho miestui, Baden-Wuerttembergo provincijos valdžiai. Nuo liepos 1 d. pakeičiamos sienos ir gimnazija priklauso Hessenso provincijai. Gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuratoriaus pirmininkas kun. A. Bernatoniš ir M. Buivys aptarė su Hessenso socialinės ministerijos pareigūnų skyriaus vedėju Karl Mai ir biudžeto referentu Wagneriu gimnazijos tolimesnį veikimą. Provincijos valdžia pažadėjo remti gimnaziją, berniukų bendrabučio statybą ir abiturientų egzaminų eigą padaryti lengvesne bei išduoti voikiškus atestatus gimnaziją baigusiems.

— Vasario 16 gimnazija išleido pirmąjį metraštį, pažymėtą 1954-1955 metų data. Dabar išleido naują metraštį, pažymėtą 1982-83 metų data. Leidinyje aptarti mokslo programa, bendrabučiai, jų tvarka, trumpos mokytojų bei auklėtojų biografijos, ūkio administracija ir kt. Tai labai naudingos žinios ne tik besimokantiems mokiniams iš Vokietijos, bet taip pat ir iš užjūri. Gimnazija pritaiko programą, kad atvykę iš JAV ar Kanados neprarastų savo mokslo lygio ir galėtų studijuoti Amerikos ar Kanados universitetuose.

— Kazys Bendoraitis šių metų sausio 2 d. baigė 60 metų amžiaus. Gimęs Kaune ir ten dirbo miesto savivaldybėje. Vokietijoje gyveno nuo 1944 m. Nuo 1948 m. dirba amerikiečių darbo kuopose. Šiuo metu Schwetzingene yra būrio vad. Kuopa pasižymi lietuviškumu ir lietuviškų darbų rėmimu. K. Bendoraitis skaito ir remia lietuvišką spaudą. Per lietuviškas pamaldas groja vargonais, domisi literatūra, o perskaitęs padovanoja Vasario 16 gimnazijai.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.